Τό σπίτι ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

α-
άν-

ΕΚΤΥΠΩΣΙΣ ΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗ ΑΘΗΝΑΙ

305

Τό Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ

(«Η ΠΑΙΔΟΠΟΛΙΣ»)

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΡΑΝΟΥ «ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ» — ΑΝΑΔΟΧΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΑΓΓΕΛΟΣ Κ. ΜΕΤΑΞΑΣ

Ὑπεύθυνος Ἀρχισυντάκτης: ΑΓΓΕΛΟΣ ΜΕΤΑΞΑΣ
Λεωφόρος Ἁγίας Φιλοθέης 43 ΦΙΛΟΘΕΗ
Προϊστάμενος Τυπογραφείου: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΠΙΖΟΥΜΗΣ
Ἀριστείδου 9 ΚΑΛΛΙΘΕΑ

ΑΘΗΝΑΙ, 16 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1956
ΕΤΟΣ Ζ' — ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 160 (16)

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:

ΔΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΩΝ ΧΩΡΙΩΝ	Ἐτησία	Δρχ. 30
	Ἑξάμηνος	» 20
ΔΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΕΩΝ	Ἐτησία	Δρχ. 40
	Ἑξάμηνος	» 25
ΔΙΑ ΠΑΝΤΑ ΑΛΛΟΝ . . . . . :	Ἐτησία	Δρχ. 50

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 2

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ:
Ἄγγελον Μεταξᾶν, Ἁγίας Φιλοθέης 43 - Φιλοθέη, Ἀθῆναι

Ὁ Νικ. Χριστοφορίδης μὲ ἐρωτᾶ ἀπὸ ποῦ προῆλθε ἡ λαϊκὴ φράση «μὴ στάξει ἡ οὐρά του» καὶ μὲ ποιὰ σημασία λέγεται;

Ἀπάντηση: Λέγεται πὼς κάποτε ἕνας ποντικὸς εἶχε πέσει στὸ κιοῦπι μὲ τὸ λάδι. Μόλις ἀνακαλύφθηκε τὸ μεγάλο κακὸ ἔτρεξε ὅλη ἡ οἰκογένεια καὶ ἀνασύρθηκε πνιγμένος πιὰ μέσα ἀπὸ τὸ λάδι ὁ ποντικός. Καθὼς ὁ νοικοκύρης κρατοῦσε τὸν ποντικὸ πάνω ἀπὸ τὸ κιοῦπι ἐπενέβη ἡ γυναίκα του: —Τράβηξέ τον ἀμέσως ἀπὸ κεῖ μὴ στάξει ἡ οὐρά του». Βλέπετε ὑπῆρχε φόβος μὴ μολυνθῆ τὸ λάδι ἀπὸ τὶς σταγόνες ποὺ θὰ ἔπεφταν ἀπὸ τὴν οὐρὰ τοῦ ποντικοῦ, ἀφοῦ ὁ ἴδιος ἔκαμε μέσα στὸ κιοῦπι ὁλόκληρο λουτρό. Ὑπάρχει καὶ ἄλλος μῦθος μὲ τὴν ἴδια ἀκριβῶς ἱστορία, ἀλλὰ μὲ διαφορετικοὺς... ἥρωες. Ἀντὶ γιὰ ποντικὸ ἕνας γάϊδαρος ποὺ πέφτει μέσα σ' ἕνα πηγάδι. Καὶ ἀντὶ γιὰ τὴ γυναίκα τοῦ νοικοκύρη ὁ... δάσκαλος τοῦ χωριοῦ. — Ἡ φράση λέγεται στὴν περίπτωση τῶν ἀνθρώπων ποὺ κατὰ τὸ Εὐαγγέλιο διυλίζουν τὸν κώνωπα καὶ καταπίνουν τὴν κάμηλον. Γιὰ κείνους δηλαδὴ ποὺ παραβλέπουν τὰ σοβαρὰ καὶ συζητοῦν τὰ ἀνάξια λόγου...

Ἡ Νίκη Πέτρου μὲ ἐρωτᾶ: Πόσους νομούς, πόσες ἐπαρχίες καὶ πόσους δήμους καὶ πόσες κοινότητες ἔχει ἡ Ἑλλάδα;

Ἀπάντηση: Ἔχει 50 νομούς, 146 ἐπαρχίες, 225 δήμους καὶ 5.759 κοινότητες. Σ' αὐτὰ δὲν περιλαμβάνεται τὸ Ἅγιον Ὄρος, τοῦ ὁποίου ἡ διοικητικὴ διάρθρωσις εἶναι ἰδιότυπη. Ὁ συνολικὸς πληθυσμὸς τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν ἀπογραφὴ τῆς 7-4-1951 ἀνέρχεται σὲ 7.632.801.

Ὁ Κυριάκος Καυταντζόγλου μὲ ἐρωτᾶ: Ποῖος εἶναι ὁ Εὐνάρδος;

Ἀπάντηση: Ὁ Εὐνάρδος Ἰωάννης [Γα]βριὴλ ὑπῆρξε ἕνας ἀπὸ τοὺς σπουδαιό[τερου]ς φιλέλληνες τῆς ἐπαναστατικῆς καὶ [τῶν πρ]ώτων χρόνων τῆς μετεπαναστατι[κῆς περι]όδου. Γεννήθηκε στὰ 1775 στὴν [Λυὼν] τῆς Γαλλίας. Ἑλβετὸς τὴν καταγωγὴν ἐγκαταστάθηκε στὴν Γενεύη, ὅπου γνώρισε τὸν Καποδίστρια. Ὁ Εὐνάρδος ἵδρυσε τὰ πρῶτα φιλελληνικὰ κομιτᾶτα καὶ ἐγίνηκε ἡ ψυχὴ τῆς φιλελληνικῆς κινήσεως στὴν Κεντρικὴ Εὐρώπη. Εἰς τὸν Εὐνάρδον ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος ἡ ἵδρυση τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἀπὸ τὸν Γεώργιο Σταῦρο. Ἡ Γ' Ἐθνοσυνέλευσις τῆς Τροιζῆνος τὸν ἀνεκήρυξε ἐπίτιμον πολίτην τῆς Ἑλλάδος. Καὶ ἡ χώρα εὐγνωμονοῦσα γιὰ ὅσα ἔκαμε γι' αὐτὴν ὠνόμασε μιὰ ὁδὸ τῆς πρωτευούσης μὲ τὸ ὄνομά του καὶ ἔστησε τὴν προτομή του στὸν Ἐθνικὸ Κῆπο.

Ὁ Νίκος Μεταξᾶς μὲ ἐρωτᾶ: Τὰ «χρυσᾶ μῆλα» τῶν Ἑσπερίδων ποὺ διετάχθη νὰ φέρει εἰς τὸν Εὐρυσθέα ὁ Ἡρακλῆς ὡς ἑνδέκατον ἆθλον εἶναι τὰ πορτοκάλια;

Ἀπάντηση: Ἔτσι νομίζουν μερικοί, ἂν καὶ ἄλλοι λέγουν ὅτι πρόκειται μᾶλλον περὶ προβάτων καὶ ὄχι φρούτων. Γιατὶ ἴσως τώρα νὰ μὴν ξέρεις, ἀλλὰ θὰ μάθεις ὅταν, μὲ τὸ καλό, πᾶς στὸ γυμνάσιο καὶ διδαχθῆς Ὅμηρο ὅτι μῆλα στὴν ὁμηρικὴ γλῶσσα σημαίνει καὶ πρόβατα, ἐξ οὗ λέγεται μηλωτὴ ἡ προβιά, ἡ γοῦνα. Μὰ ὑπῆρχαν χρυσᾶ πρόβατα; Οἱ ἐξηγητὲς τῶν ἀρχαίων μύθων τωρινοὶ ἐπιστήμονες λένε ὅτι δὲν ἐπρόκειτο πραγματικῶς οὔτε περὶ προβάτων, ἀλλὰ περὶ νεφῶν, τὰ ὁποῖα ἐφαίνοντο ὡς χρυσᾶ πρόβατα βόσκοντα, καθὼς ἐφωτίζοντο ἀπὸ τὸν δύοντα ἥλιον, γιατὶ αἱ Ἑσπερίδες εἰς τὰς χώρας τοῦ Ἑσπέρου, εἰς τὴν ἄκραν δηλαδὴ Δύσιν, ἐζοῦσαν, ἐκεῖ κατὰ τὸ σημερινὸν Γιβραλτὰρ ἢ μᾶλλον ἀπέναντι ἐπὶ τῆς Ἀφρικανικῆς ἀκτῆς, ὅπου καὶ τὸ ὄρος Ἄτλας. Τὰ πορτοκάλια καὶ τὰ ἄλλα ἑσπεριδοειδῆ δὲν ἦταν γνωστὰ στοὺς ἀρχαίους καὶ ἂν ἦταν, θὰ τὰ ἤξευραν ὡς καρποὺς ἐξωτικούς. Ἀλλὰ εἰς τὴν Ἑλλάδα τὰ ἑσπεριδοειδῆ δὲν ἦρθαν ἀπὸ τὴν Ἑσπερίαν, τὴν Δύσιν δηλαδή, ἀλλ' ἀπὸ τὴν Ἀνατολήν, τὴν Ἰαπωνίαν καὶ τὴν Κίναν.

Ὁ Περικλῆς Παπᾶς μὲ ἐρωτᾶ: Γιατί οἱ παπάδες ὅταν ψάλλουν ἁγιασμὸ μεταχειρίζονται βασιλικὸ γιὰ νὰ φτιάσουν τὴν ἁγιαστούραν;

Ἀπάντηση: Προφανῶς γιατὶ ὑπάρχει ἡ παράδοση ὅτι τὸ λουλοῦδι αὐτὸ ἐφύτρωσε στὴν Παλαιστίνην εἰς τὸ μέρος ὅπου εὑρέθη ὁ Τίμιος Σταυρός. Ὅταν ἡ Ἁγία Ἑλένη, ἡ μητέρα τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, ἐπῆγεν εἰς τὴν Παλαιστίνην τὸ 327 μ.Χ. νὰ προσκυνήση τὸν τόπον ὅπου ἐμαρτύρησεν ὁ Κύριος, ἔψαχνε καὶ δὲν ἠμποροῦσε νὰ βρῆ ποῦ ἦταν ὁ Σταυρὸς ὅπου ἐσταύρωσαν τὸν Χριστόν. Ψάχνοντας εἰς τὸν Γολγοθᾶν βρῆκε τὸ μυροβόλον αὐτὸ φυτόν, τὸν βασιλικόν, καὶ διέταξε νὰ σκάψουν. Πράγματι ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὴν ρίζαν του εὑρέθη ὁ Τίμιος Σταυρὸς καὶ τὸν ἐπῆγε μετὰ μεγάλης πομπῆς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολη.

Ὁ Γρηγόριος Προκοπίδης μὲ ἐρωτᾶ: Πόσο ζοῦν διάφορα ζῶα;

Ἀπάντηση: Ἡ ἀρκούδα καὶ ὁ λύκος ζοῦν εἴκοσι χρόνια. Ἡ ἀλεποῦ 10-14. Τὰ κουνάβια κ' οἱ λαγοὶ δὲ ζοῦνε περισσότερο ἀπὸ 8-10 χρόνια, τὸ ἴδιο καὶ τὰ κουνέλια. Τὰ σκυλιὰ 12-18, σπανίως παραπάνω. Τὰ πρόβατα κ' οἱ κατσίκες γύρω στὰ 15, τὰ γουρούνια φθάνουν τὰ 20. Οἱ γάλοι κ' οἱ κότες 10-12. Τ' ἄλογα, τὰ μουλάρια καὶ τὰ γαϊδούρια ζοῦν 20, 25 καὶ 30 χρόνια, καμμιὰ φορὰ καὶ 35.
Μερικὰ πουλιὰ εἶναι μακρόβια. Ὁ κόρακας π.χ. λένε πὼς ξεπερνᾶ τὰ 100. Δὲ λέμε τοὺς ἀνθρώπους ποὺ ζοῦνε πολὺ κορακοζώητους; Ὁ πελεκάνος ἐπίσης φθάνει 100 χρονῶν. Καὶ ὁ ἀετὸς περνάει τὰ 100.
Ἀπὸ τὰ ψάρια οἱ κυπρῖνοι, τὰ γνωστὰ χρυσόψαρα, ζοῦν 150 χρόνια.
Ἀπὸ τὰ θηρία ἄλλα ζοῦν λίγο, ὅπως ὁ ρινόκερως π.χ. ποὺ δὲ ζῆ πάνω ἀπὸ 25 χρόνια κι ἄλλα εἶναι μακρόβια. Τὰ λιοντάρια π.χ. φθάνουν καὶ 75 χρονῶν. Μακροβιώτατος εἶναι ὁ ἐλέφας ποὺ φθάνει καὶ 300 χρονῶν. Ἀλλὰ τὸ πιὸ μακρόβιο ζῶο φαίνεται πὼς εἶναι ἡ φάλαινα ποὺ ζῆ 1000 χρόνια.

Ἡ Ἑλένη Παπαστεφάνου μὲ ἐρωτᾶ: Πότε οἱ ἄνθρωποι γιὰ πρώτη φορὰ φόρεσαν κάλτσες;

Ἀπάντηση: Ἡ χρήση τῶν καλτσῶν χρονολογεῖται ἀπὸ τὸν 11ο μ.Χ. αἰ.

Ἡ Ἀθηνᾶ Λουλακάκη μὲ ἐρωτᾶ: Πότε κυκλοφόρησαν τὰ πρῶτα γραμματόσημα.

Ἀπάντηση: Τὰ γραμματόσημα κυκλοφόρησαν γιὰ πρώτη φορὰ τὸ 1840 στὴν Ἀγγλία.

Ὁ Γεώργιος Ξενόπουλος μὲ ἐρωτᾶ: Ποιοὶ ἔφτιασαν πρῶτοι χαρτί;

Ἀπάντηση. Οἱ Κινέζοι εἶναι οἱ πρῶτοι ποὺ κατασκεύασαν χαρτί, ἀκολούθησαν οἱ Πέρσες καὶ κατόπιν οἱ Εὐρωπαῖοι.

Ὁ Ἀλέκος Τσῖρος μὲ ἐρωτᾶ: Πότε χρησιμοποιήθηκαν γιὰ πρώτη φορὰ οἱ φάκελλοι τῶν ἐπιστολῶν.

Ἀπάντηση: Γιὰ πρώτη φορὰ στὰ 1839.

Γυρίζοντας τὸν κόσμο

Η ΠΟΛΥΦΑΓΙΑ ΤΩΝ ΑΓΡΙΩΝ

Τὶ διηγοῦνται οἱ ἐξερευνηταὶ

Ἡ ἱστορία ἀναφέρει γιὰ μεγάλους φαγάδες. Γιά τὸ Ρωμαῖο Αὐτοκράτορα Βιτέλλιο, ποὺ ἔφαγε... τὸν περίδρομο κ' ὕστερα ἔκανε ἐμετὸ γιὰ νὰ ξαναφάει. Γιὰ τὸ βασιλιὰ τῆς Γαλλίας τὸ Λουδοβῖκο ΙΔ' ποὺ ἔτρωγε δέκα κοτόπουλα στὴν καθησιά του καὶ γιὰ ἄλλους τρανοὺς καὶ μικρούς, ἐπισήμους καὶ κοινοὺς θνητούς, διάσημους γιὰ τὴν πολυφαγία. Μὰ τὰ ἄτομα αὐτὰ εἶναι, νὰ ποῦμε, σημαδιακὰ καὶ ἐξαιρέσεις Ἡ πολυφαγία ὡς καθεστώς, μόνο στοὺς ἀγρίους καὶ τοὺς βαρβάρους λαοὺς παρατηρεῖται.

Ἡ Κοινωνιολογία τοῦ Καρ. Λετουρνώ, ποὺ περιγράφει τὰ ἤθη καὶ τὰ ἔθιμα τῶν διαφόρων πρωτογόνων λαῶν, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐκθέσεων διαφόρων ἐξερευνητῶν καὶ ἱεραποστόλων ποὺ ἐμελέτησαν τοὺς ὅρους τῆς ζωῆς τῶν λαῶν αὐτῶν, περιέχει σπαρταριστὲς περιγραφὲς... γαστριμαργικῶν όργίων. Μεταφέρουμε ἐδῶ μερικὲς ἀπὸ τὶς χαρακτηριστικώτερες περικοπές.

Ὁ ἐξερευνητὴς Λαΐον στὸ ἡμερολόγιό του διηγεῖται:

«Ὁ Κούλιτσουκ—ἕνας Ἐσκιμῶος—μοῦ ἀποκάλυψε ἕνα νέο εἶδος ὀργίου τῶν Ἐσκιμώων. Ἔφαγεν ὥς ποὺ νὰ μεθύσει ἀπὸ τὸ φαΐ! Κάθε λίγο ἀποκοιμιόταν μὲ τὸ πρόσωπο ἀναψοκοκκινισμένο καὶ τὸ στόμα ἀνοιχτό, μὲ μιὰν ἔκφραση μακαριότητας. Δίπλα του ἦταν καθισμένη ἡ Ἀρναζόνα—ἡ γυναίκα του—ποὺ εἶχε τὸ νοῦ της νὰ τοῦ χώνει μεγάλα κομμάτια μισοβρασμένο κρέας στὸ στόμα καὶ νὰ τὸν μπουκώνει, σπρώχνοντας τὰ κομμάτια μὲ τὸ δάχτυλο. Ὅταν γέμιζε καὶ ξεχείλιζε τὸ στόμα τοῦ Κούλιτσουκ, ἡ Ἀρναζόνα μὲ τὰ δόντια ἔκοβε ὅ,τι περίσσευε ἔξω ἀπὸ τὰ χείλη τοῦ ἀντρός της. Ἐκεῖνος ἐμασοῦσε σιγὰ σιγὰ καὶ μόλις λίγο ἄδειαζε τὸ στόμα του ἄλλο κομμάτι λίπος τοὔχωνε ἡ Ἀρναζόνα. Σ' ὅλη τὴ διάρκεια τοῦ ὀργίου αὐτοῦ ὁ Κούλιτσουκ μακάριος ἔμενεν ἀκίνητη, δὲν ἐκουνοῦσε παρὰ μονάχα τὶς μασέλες του, οὔτε τὰ μάτια του δὲν ἄνοιγε, παρὰ κάθε τόσο ἐξέφραζε τὴν εὐχαρίστησή του μ' ἕνα μουγκρητό, ὅταν ὁ ἦχος εὕρισκε ἄδειο χῶρο νὰ περάσει...».

Ὁ Ρός, ἄλλος ἐξερευνητής, εἶδε Ἐσκιμώους νὰ καταβροχθίζουν ὁ καθένας 14 λίβρες * σολωμὸ ὠμό. Κι' αὐτὸ γιὰ ν' ἀνοίξει ἡ ὄρεξη. Ὁ Ἔτζελ εἶδε μιὰ χαριτωμένη Ἐσκιμώα νὰ τρώγει στὴν καθησιά της 10-12 λίβρες κρέας καὶ πολλὲς γαλέττες.

Δὲν πᾶνε πίσω στὴν πολυφαγία κ' οἱ Ὀττεντότοι, ἀλλὰ καὶ οἱ Νεοζηλανδοί, ποὺ βρίσκονται σὲ πολὺ ψηλότερη βαθμίδα πολιτισμοῦ. Αὐτοὶ πάλι ἔχουν φοβερὴ ἀδηφαγία στὸ λάδι. Ρουφοῦν τὸ λάδι ἀπ' ὅλα τὰ φανάρια ποὺ θὰ βροῦν καὶ τρῶνε μὲ μεγάλη ὄρεξη τὰ... φυτίλια!

Ὁ Κοὺκ στὸ ἡμερολόγιό τοῦ τρίτου ἐξαιρετικοῦ ταξιδιοῦ του περιγράφει τὸ γεῦμα ἑνὸς ἀρχηγοῦ τῆς Ταϊτῆς: «Μιὰ γυναῖκα καθισμένη δίπλα του, τοῦ γέμιζε τὸ στόμα μὲ ἀπλοχεριὲς βραστοῦ ψαριοῦ καὶ ψωμιοῦ μὲ φροῦτα μέσα. Ἐκεῖνος τὰ καταβρόχθιζε μὲ ἄγριαν ὄρεξη. Στὸ πρόσωπό του ἦταν ζωγραφισμένη μιὰ τέλεια ἀναισθησία κι' ὅλη του ἡ σκέψη ἀπασχολοῦνταν μὲ τὴν κοιλιά του. Μόλις καταδέχτηκε νὰ μᾶς ρίξει μιὰ ματιά. Κι' ἂν ἔβγαζε καμμιὰ μιλιὰ ἀπὸ τὸ στόμα του ἦταν νὰ προστάξει τὴ γυναίκα του καὶ τοὺς δούλους του νὰ τοῦ ἑτοιμάσουν γρήγορα κι' ἄλλο φαΐ.

Ὁ Μωροὺς στὴν «Παγκόσμιο Ἱστορία Ταξιδίων» περιγράφει ἕνα συμπόσιο σὲ κάποια περιοχὴ τῆς Ἀβυσσηνίας. Ἐσκότωσαν ἕνα βόδι κι' οἱ ἄνδρες ἐκάθησαν γύρω τριγύρω, κάθε ἄνδρας ἀνάμεσα σὲ δυὸ γυναῖκες, ποὺ ἑτοίμαζαν φαΐ καὶ τοὺς τάϊζαν στὸ στόμα. Οἱ ἄνδρες, μὲ τὰ χέρια ἀκουμπισμένα στὰ γόνατα, τὸ κεφάλι σκυμμένο μπρός, τὸ στόμα ἀνοιχτό, ἔστρεφαν πότε δεξιά, πότε ἀριστερά, γιὰ νὰ χάφτουν τὰ κοψίδια, τόσο ποὺ ἐκόντευε νὰ πνιγοῦν. Ὅποιος χάψει τὰ μεγαλύτερα κομμάτια καὶ κάνει περισσότερο θόρυβο μασώντας, θεωρεῖται ὡς ὁ πιὸ καλοαναθρεμμένος ποὺ ξέρει καὶ ζῇ!

Ἕνας ἄλλος ἀρχηγὸς ἰθαγενῶν τῆς Κεντρικῆς Ἀμερικῆς δὲν ἔκανε κὰν τὸν κόπο νὰ μασάει τὴν τροφή. Ἐπρόσταζε τὶς γυναῖκες του καὶ τὴν μασοῦσαν καὶ τὴν ἔδιναν ἕτοιμη νὰ τὴν καταπιεῖ. Γιατὶ τὸ νὰ βγάζει ἕνας ἀπὸ τὸ στόμα του μασημένη τροφὴ καὶ νὰ τοῦ τὴν προσφέρει θεωρεῖται εὐγένεια καὶ φιλικὴ πράξη.

---

* Λίβρα=μέτρο βάρους διαφορετικῆς ἀξίας εἰς διάφορα κράτη. Γενικὰ ἡ ἀξία της ποικίλλει ἀπὸ 100 ἕως 165 δράμια.

Δημοτικοὶ σατυρικοὶ στίχοι

Ὁ Γάτος καὶ ἡ Ποντικίνα

Πέντε ποντικοὶ κοντοῦροι
κι ἄλλοι τρεῖς ἀλευρομοῦροι
ἐφορτώσαν καϊκάκι
γιὰ νὰ πᾶνε στὴν Κουλκίνα.
Τοὺς ἐπιάνει μιὰ κουντίνα (τρικυμία)
Πάει ὁ γάτος στὸ τιμόνι
μὲ τοὺς ποντικοὺς μαλλώνει
καὶ τοὺς ρίχνει στὸ ἀμπάρι.
Ἔφτασε κ' ἡ ποντικίνα
μὲ τὰ μοιρολόγια κεῖνα
—Δός μου, γάτε τὰ παιδιά μου
κ' εἶναι φύλλα ἀπ' τὴν καρδιά μου.
—Φεύγα πέρα, ποντικίνα,
μὴ σὲ κάμω σὰν κ' ἐκεῖνα.
—Δός μου, γάτε, τὰ παιδιά μου
νὰ σοῦ δόσω γὼ καὶ ρύζι.
—Δὲν τὸ θέλω γὼ τὸ ρύζι
τὶ στὸ δόντι μου καθίζει.
—Δός μου, γάτε τὰ παιδιά μου,
νὰ σοῦ δόσω γὼ 'να χέλι.
—Δὲ τὸ θέλω γὼ τὸ χέλι
τὶ μοῦ ξεγλυστρᾶ καὶ φεύγει.
Φεύγα πέρα, ποντικίνα
μὴ σὲ κάμω σὰν κ' ἐκεῖνα.
—Ἄσε, γάτε, τὰ παιδιά μου
κ' ἔλα φάε κἂν ἐμένα.
—Κόπιασε, θειὰ ποντικίνα,
νὰ σὲ κάμω σὰν κ' ἐκεῖνα
Μιὰ τῆς δίνει τὴ βουτάει.
καὶ τὴν τρώει καὶ γελάει.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΕ ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ

—Ἡ σύζυγος τοῦ Θεοδώρου Κολοκοτρώνη Αἰκατερίνη, ἦταν τὸ γένος Καρούσου καὶ πέθανε στὴ Ζάκυνθο πρὶν τὴν Ἐπανάσταση.

—Ὁ πρῶτος βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος Ὄθων, ὅταν δὲν εἶχε δουλειά, ἔφτιανε κομπολόγια.

—Ὁ βασιλεὺς Γεώργιος Α' ἦταν καλὸς σκοπευτής, ἄριστος κολυμβητής, ψαρᾶς καὶ θαυμάσιος καβαλλάρης, τοῦ ἄρεσαν δὲ πολὺ τὰ κρεμμύδια καὶ τ' ... ἀστεῖα.

—Ὁ τίτλος τοῦ Μεγαλειοτάτου ἐδόθηκε γιὰ πρώτη φορὰ στὸ βασιλιᾶ τῆς Γαλλίας Λουδοβῖκο ΙΑ'.

— Τὰ πρῶτα τραπουλόχαρτα στὴν Εὐρώπη κατασκευάσθηκαν τὸ 1350 μ.Χ.

— Τὸ τσάϊ ἀνακαλύφθηκε στὸν 8ον αἰῶνα μ. Χ.

— Τὰ ἄνθη τῆς πορτοκαλιᾶς χρησιμοποιοῦνται στὰ στέφανα τῶν γάμων ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῶν Σταυροφόρων.

—Ἡ πρώτη πολιτεία ποὺ ἔδωσε ψῆφο στὴ γυναῖκα εἶναι ἡ Νέα Ὑερσέη τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς.

—Ἡ ἀρχαιότερη ἐθνικὴ σημαία εἶναι τῆς Δανίας χρονολογούμενη ἀπὸ τὸ 1219.

— Τὸ πρῶτο ταχυδρομικὸ γραφεῖο ἱδρύθηκε στὸ Παρίσι τὸ 1462 μ. Χ.

— Τὰ μουστάκια τῆς γάτας ἔχουνε νεῦρα στὴν ἄκρη.

—Ὁ ὑγιὴς ἄνθρωπος τὸ καλοκαῖρι ζυγίζει μιὰ ὀκὰ λιγώτερο ἀπὸ τὸ χειμῶνα.

— Ὕφασμα χακὶ χρησιμοποίησαν γιὰ πρώτη φορὰ τὰ Ἰνδικὰ τάγματα τοῦ ἀγγλικοῦ στρατοῦ, ἡ λέξη δὲ χακὶ παράγεται ἀπὸ τὸ περσικὸ χὰκ ποὺ σημαίνει γῆ, σκόνη.

— Τὰ πρῶτα ρολόγια σὰν αὐτὰ ποὺ ἔχουμε τώρα, κατασκευάσθηκαν στὴ Νυρεμβέργη τῆς Γερμανίας τὸ 1477.

— Τὸ πρῶτο ἀτμόπλοιο διέπλευσε τὸν ποταμὸ Οὔδσωνα στὴν Ἀμερικὴ τὸ 1807.

— Τὰ πρῶτα σπίρτα κατασκευάσθηκαν τὸ 1829.

—Ἡ πρώτη πυροσβεστικὴ ἀντλία κατασκευάσθηκε τὸ 1654.

— Τὸ πρῶτο ἀερόστατο ἀνυψώθηκε ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς Μογκολφιέρους στὸ Παρίσι τὸ 1783.

— Οἱ πρῶτες μεταλλικὲς πέννες κατασκευάσθηκαν τὸ 1830. Πρὶν ἔγραφαν οἱ ἄνθρωποι μὲ φτερό, χήνας ἰδίως.

ΠΡΟΑΣ Ο ΝΙΚΙΟΥ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

Ὁ παππούς μου βλέποντας τὴν ἔνδοξη Ἀθήνα ἐμουρμούρισε στίχους ἀπὸ μιὰ κωμωδία τοῦ Λυσίππου, ποὺ λέει:

«Ὅποιος δὲ θέλει νὰ ἰδεῖ τὰς Ἀθήνας [εἶν' ἀνόητος,
πιὸ ἀνόητος ὅποιος τὶς δεῖ καὶ δὲν [τοῦ ἀρέσουν,
μ' ἀπ' ὅλους πιὸ ἀνόητος ὅποιος τὶς [βλέπει, τοῦ ἀρέσουν καὶ φεύγει».

»—Νὰ καὶ ὁ Πειραιεύς! μοῦ φώναξε σὲ λίγο ὁ παππούς.

Κ' εἶδα μακριὰ κάτου τὸ μεγάλο λιμάνι ποὺ χωροῦσε μιὰ φορὰ πάνου ἀπὸ τετρακόσιες τριήρεις.

—Νὰ κι ὁ τάφος τοῦ Θεμιστοκλῆ, μοῦπαν πάλι ὁ πατέρας κι ὁ παππούς.

» Μπαίναμε πιὰ σὲ μιὰ πλατειὰ μεγαλόπρεπη λεωφόρο, τόσο πλατειὰ ποὺ μποροῦσαν νὰ τὴν περνοῦν δυὸ ἅμαξες μαζί. Τὴν εἶχε στρώσει ὁ Θεμιστοκλῆς μὲ χοντροὺς λίθους καὶ κρατοῦσε, ἀψηφώντας λές, τὸ διάβα τοῦ χρόνου. Ὁ δρόμος αὐτὸς ποὺ βγάζει ἀπὸ τὴν Ἀθήνα στὸν Πειραιᾶ ἔχει μῆκος σαράντα σταδίων (5 - 6 χιλιόμετρα).

» Καθὼς περνούσαμε συναντήσαμε δίπλα στὸ δρόμο ἕνα κενοτάφιο.

»—Διάβασε τὴν ἐπιγραφή, Πρόα! μοῦ λέει ὁ παππούς

» Στέκω καὶ διαβάζω : «Τῆς δόξας τοῦ Εὐριπίδη μνῆμα εἶναι ἡ Ἑλλὰς ὁλόκληρη».

» Μὰ μπαίναμε πιὰ στὴν πόλη. Ναοὶ παντοῦ, βωμοί, ἀγάλματα, μεγαλόπρεπα σπίτια, μὲ ζωηρὰ χρώματα βαμμένα καὶ κόσμος, θόρυβος, κίνηση ζωηρή. Καθὼς ἐρχόταν ἀπ' ἀντίκρυ μιὰ ἅμαξα πολυτελὴς ποὺ τὴν ἔσερναν δυὸ ὡραῖα ἄλογα καὶ τὴν ὁδηγοῦσε ἕνας νέος, ποὺ φοροῦσε ἕνα χιτῶνα μ' ἕνα σωρὸ πτυχές, ἀναγκαστήκαμε ν' ἀποτραβήξουμε μὲ δυσκολία τὴν βοϊδάμαξά μας, μὰ παρὰ λίγο νὰ γκρεμίσουμε τὴν παράγκα ἑνὸς κουρέα ποὺ ἄρχισε γι' αὐτὸ νὰ μᾶς βρίζει.

» Μὰ προχωρήσαμε καὶ καθὼς περνοῦσα ἐθαύμασα μιὰ στοὰ γεμάτη νέους ποὺ ἀκροάζονταν τὸ μάθημα φιλόσοφου. Περάσαμε λοξὰ ἀπὸ τὴν Πνύκα ὅπου ἐγίνονταν οἱ θορυβώδεις συνελεύσεις τοῦ δήμου. Κι ὕστερα περάσαμε μπρὸς ἀπὸ τὴν Ἀκαδημία καὶ τὴ Βασίλειο Στοά, ὅπου συνεδρίαζε πολλὲς φορὲς ὁ Ἄρειος Πάγος. Παντοῦ ἀγάλματα θεῶν καὶ ἡμιθέων ἡρώων. Ὕστερα πήραμε τὸν ἕνα ἀπὸ τοὺς δυὸ δρόμους ποὺ βγάζουν στὴ Βασίλειο Στοά. Σ' ὅλο σχεδὸν τὸ μάκρος της εἶναι στολισμένη μὲ διπλῆ σειρὰ ἀπὸ Ἑρμάς, ἀπὸ μαρμάρινες δηλαδὴ στῆλες μὲ τὸ κεφάλι τοῦ Ἑρμῆ ἐπάνω. Αὐτὲς τὶς Ἑρμὰς τὶς ἔστηνε ἄλλοτε ἡ πολιτεία κι ἄλλοτε εὐσεβεῖς πολίτες σὲ ἀνάμνηση κάποιου ἐνδόξου γεγονότος. Πολλὲς τέτοιες στῆλες εἶχε στήσει ὁ γιὸς τοῦ Πεισιστράτου Ἵππαρχος ποὺ ἔβαλε νὰ χαράξουν ἀπάνω τους διάφορα ἠθικὰ παραγγέλματα: «Ἔχε πάντα ὁδηγὸ τὴ δικαιοσύνη», «Μὴ πατᾶς τοὺς νόμους τῆς φιλίας», «Σέβου τοὺς ἀδυνάτους» κλπ.

» Ἀφοῦ περάσαμε πολλοὺς δρόμους καὶ πλατεῖες ἴσκιωμένες μὲ πελώρια πλατάνια φτάσαμε σ' ἕνα μικρὸ δρομάκι ποὖχε ὅλο χαμηλὰ φτωχόσπιτα ἀσβεστωμένα. Σὲ ἕνα ἀπ' αὐτὰ καθόταν ἡ Ἀγαρίστη μὲ τὴν ἐγγονή της. Ἀκούγοντας τοὺς τριγμοὺς τῶν τροχῶν τῆς ἅμαξας οἱ δυὸ γυναῖκες ἔτρεξαν νὰ μᾶς καλοδεχτοῦνε. Γονάτισαν μπρὸς στὸν παππού καὶ τὸν πατέρα μου καὶ φιλῶντας τους τὰ χέρια τους εὐχαρίστησαν γιὰ τὴν τιμὴ ποὺ τοὺς κάναμε καὶ μᾶς καλοσωρίσανε. Κατεβάσαμε ἀπ' τ' ἀμάξι τὰ τρόφιμα πὄχαμε φέρει ἀπὸ τὸ χωριό, μιὰ μεγάλη στάμνα μὲ λάδι, δυὸ σακκιὰ σιτάρι, μερικὰ ἀσκιὰ μὲ γλυκὸ κρασί, λουκάνικα παστά, φροῦτα καὶ πῆτες καμωμένες ἀπὸ τὴ μητέρα μου.

Ἄλλοι μόνοι κι' ἄλλοι ἀκολουθούμενοι ἀπὸ τοὺς παιδαγωγούς...

Οἱ δυὸ γυναῖκες ἐχάρηκαν πολύ. Μᾶς ἔμπασαν στὸ μικρὸ δωμάτιο ποὺ εἶχαν ἑτοιμάσει γιὰ μένα καὶ μοῦ ἔδειξαν τὸ δρόμο ποὺ ἔβγαζε στὸ σχολεῖο τοῦ Λύση.

» Ἐπήγαμε ἀμέσως ἐκεῖ καὶ μὲ παρουσίασαν στὸ μέλλοντα δάσκαλό μου. Μ' ἔπιασε τρεμούλα σὰν ἀντίκρυσα τὸ αὐστηρό του πρόσωπο, τὰ μεγάλα κατάμαυρα φρύδια, τὰ πυκνά του γένεια κι ἄκουσα τὴ βαθειὰ φωνή του. Παρὰ λίγο νὰ πῶ τοῦ παπποῦ μου νὰ φύγουμε. Μὰ σιγὰ-σιγὰ ἐπῆρα θάρρος σὰν εἶδα νάρχονται κοντά μας ὅσοι ἐπρόκειτο νἆναι συμμαθητές μου, ἄλλοι μόνοι κι ἄλλοι συνοδευόμενοι ἀπὸ τοὺς παιδαγωγούς τους, φορτωμένους μὲ τὰ πράγματά τους. Ἀνταλλάξαμε μ' αὐτοὺς μερικὰ λόγια καὶ —γιατὶ νὰ τὸ κρύψω;—μερικοὺς μορφασμούς.

» Ἀποχαιρετήσαμε τὸ διευθυντὴ καὶ γυρίσαμε στῆς Ἀγαρίστης, ὅπου μᾶς περίμενε ἕνα λιτὸ γεῦμα. Ὕστερα τριγυρίσαμε τὴν πόλη καὶ κατὰ τὸ ἡλιοβασίλεμα ὁ παππούς κι ὁ πατέρας μ' ἀπεχαιρέτησαν κι ἀποχωρισθήκαμε γιὰ νὰ γυρίσουν στὸ χωριό. Σφίχτηκε ἡ καρδιά μου, σὰν εἶδα ν' ἀπομακρύνεται ἡ βοϊδάμαξα, παίρνοντας μακρυὰ ἐκείνους π' ἀγαποῦσα. Γιὰ μιὰ στιγμὴ δὲν μπόρεσα νὰ κρατηθῶ κ' ἔτρεξα ξοπίσω τους φωνάζοντας νὰ σταθοῦν νὰ μὲ φιλήσουν ἄλλη μιὰ φορά. Ἀκόμα καὶ τὰ δυὸ βόδια φίλησα στὸ κούτελο γιατὶ τώρα ποὺ θὰ τὰ ἄφηνα τἄνοιωθα σὰν ἀδέρφια μου. Ὕστερα βαριαναστενάζοντας γύρισα στὸ καινούργιο μου σπιτάκι, ὅπου βρῆκα τὶς δυὸ γυναῖκες νὰ μὲ περιμένουν.

Πόσο στενάχωρο μοῦ φάνηκε αὐτὸ τὸ σπίτι, συγκρινόμενο μὲ τὸ πατρικό μου ποὺ τὸ μεγάλωναν οἱ πλατειὲς αὐλές, τὰ χωράφια γύρω κι ὁ ἀνοιχτὸς ὁρίζοντας.

» Ἐδῶ ἦταν ὅλα μικρὰ καὶ φτωχικά. Τὸ σπίτι, σὰν τὰ περισσότερα τῆς Ἀθήνας, ἦταν μονόπατο κι ἀντὶ γιὰ στέγη, εἶχε ἕνα δῶμα. Στὴν στενὴ στοὰ ποὺ ὁδηγοῦσε πρὸς τὴν πόρτα ἦταν ἕνα ἀγαλματάκι χαριτωμένο ἀπὸ βαμμένο μάρμαρο, ἔργο τοῦ Θεαρίωνα τοῦ γιοῦ τῆς Ἀγαρίστης, ποὺ πέθανε καθὼς σᾶς εἶπα, καὶ πατέρα τῆς Γλυκέρας. Στήνουν τέτοια ἀγαλματάκια μπρὸς τὰ σπίτια τῆς Ἀθήνας γιὰ νὰ

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ ΜΕ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ

ΣΤΗ ΔΡΟΣΙΑ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Σὲ σᾶς θὰ μιλήσω σήμερα, ὅσα ζῆτε κοντὰ σὲ θάλασσα, ἢ περνᾶτε σ' ἀκρογιαλιὲς τὶς διακοπές σας. Εἶναι μεγάλη χαρὰ ἡ δροσιὰ τῆς θάλασσας καὶ πολλὰ τὰ παιχνίδια ποὺ μπορεῖ νὰ κάμη κανεὶς μέσα στὴν ὑγρὴ ἀγκαλιά της. Σᾶς καμαρώνω ποὺ πετροβολᾶτε τὰ ἕνα τὸ ἄλλο μὲ τὴ μπάλα, ποὺ περιλούζεσθε μὲ ἀφρούς, ποὺ πηδᾶτε, ποὺ κυνηγιέστε καὶ ξεφωνίζετε εὐτυχισμένα. Κάποτε ὅμως ἀκούω καὶ κλάματα. Ἔχετε ἕνα κακὸ συνήθειο, παιδιά μου: Νὰ βασανίζετε τὰ μικρότερά σας.

Νὰ τί ἔγινε σήμερα τὸ πρωί, στὴ Γλυφάδα, ὅπου συνόδεψα τὰ παιδιὰ γιὰ μπάνιο... Μιὰ παρέα χαιρόταν τὴ δροσερὴ θάλασσα. Τέσσερα παιδιὰ πάνω κάτω δέκα χρονῶν, κι' ἕνα δυὸ ὡς πεντέξη χρονῶν.

Τί τραβοῦσαν τὰ δύστυχα. Τὰ λυπήθηκε ἡ ψυχή μου. Οἱ μεγαλύτεροι τὰ ἔσερναν ἄξαφνα ἀπὸ πίσω, ἐκεῖ ποὺ πάλευαν γιὰ νὰ μάθουν κολύμπι, τἄρπαζαν ἀπὸ τὰ μαλλιὰ καὶ τὰ βουτοῦσαν μέσα στὸ νερό, τοὺς ἔπαιρναν τὸ τόπι καὶ τὸ πετοῦσαν στὰ βαθειὰ κι' ὅλο γελοῦσαν μὲ τὰ σπουδαῖα αὐτὰ κατορθώματά τους.

Τὰ καϋμένα τὰ μικρὰ τσίριζαν καὶ στὸ τέλος παρατοῦσαν τὴ θάλασσα κι' ἔβγαιναν νὰ κλάψουν στὴν ἀμμουδιά.

Φυσικὰ οἱ μαμάδες ἀναστατώθηκαν, ἔβγαλαν ἀπ' τὴ θάλασσα καὶτὰ μεγαλύτερα κι' ἔφυγαν ὅλοι κατσουφιασμένοι.

Ἀναρωτιόμουν λοιπόν! Γιατί νὰ χαλάσουν τὴ διασκέδασή τους; Γιατί νὰ μὴ χαροῦν ὅλα μαζί, ἑνωμένα κι' ἀγαπημένα τὴ δροσιὰ τῆς θάλασσας; Γιατί σώνει καὶ καλὰ νὰ ζητᾶτε τὴ διασκέδασή σας ἀπ' τὴν στενοχώρια τῶν ἄλλων;

Δὲν τὰ θέλετε τὰ μικρά; Ἀφῆστε τα νὰ κολυμπήσουν μονάχα τους, νὰ παίξουν ὅπως τοὺς ἀρέσει, μὴν τὰ παίρνετε στὴν παρέα σας, μὰ καὶ μὴ χαλᾶτε τὴ δική τους.

Καὶ κάτι ἄλλο ἀκόμη. Τί σᾶς χρωστοῦν οἱ μεγάλοι ποὺ περιφρονώντας τὴ φοβερὴ ζέστη καὶ τὸν καυτερὸ ἥλιο, σᾶς συνοδεύουν στὴν παραλία γιὰ νὰ μὴ στερηθῆτε τὸ μπάνιο σας; Γιατὶ τοὺς κάνετε ν' ἀγωνιοῦν ὅλη τὴν ὥρα.

—Νίκο, μὴ πηγαίνης τόσο βαθειά, γύρνα πίσω.

—Καίτη, μὴ μείνης τόσο πολὺ στὸν ἥλιο, θὰ πάθης ἔγκαυμα.

—Δημητρέ, τί στριγγλίζεις ἔτσι καὶ μὲ τρομάζεις. Πάτησες τίποτε, χτύπησες σὲ βράχο;

Καὶ γίνεται μαρτύριο γιὰ τοὺς ἄλλους ἡ ὥρα ποὺ σεῖς δροσιζόσαστε καὶ διασκεδάζετε μὲ τὸ κῦμα.

Μὴ τὸ ξεχνᾶτε, παιδιά μου, πὼς ὅλα μποροῦν νὰ γίνουν μὲ μέτρο καὶ λογική. Μὴ γίνεστε ἐνοχλητικοὶ καὶ μὴ βασανίζετε κανένα, γιὰ νὰ γλεντήσετε ἐσεῖς μὲ τὴ στενοχώρια του.

Αὐτὸ τὸ λιγώτερο, λέγεται ἀναισθησία κι' ἐγωισμός.

Εἶμαι βέβαιη πὼς ἀνάμεσά σας δὲ βρίσκονται τέτοια παιδιά, μὰ σᾶς τὰ λέω, γιὰ νὰ ξέρετε πῶς νὰ τὰ συμβουλεύετε, ἂν καμμιὰ φορὰ τὰ συναντήσετε, καθὼς χαίρεστε τὴ δροσιὰ τῆς θάλασσας.

Μὲ ἀγάπη

Ἡ γιαγιὰ Καντιανὴ

διώχνουν τοὺς κλέφτες. Θὰ μοῦ πῆς τώρα ἐσύ, Περδίκκα, πὼς ἕνα σκυλὶ θὰ φύλαγε καλύτερα τὸ σπίτι ἀπὸ τοὺς κλέφτες, μὰ ἔτσι τὸ συνηθοῦσαν οἱ Ἀθηναῖοι. Πιὸ μέσα ἦταν ἕνας μικρὸς βωμὸς τοῦ Ἀπόλλωνα, ὅπου προσφέρει θυσία ὁ νοικοκύρης τοῦ σπιτιοῦ. Ἡ στοὰ ἔφερνε στὸ γυναικωνίτη, δύο μικρὰ καὶ φτωχικὰ δωμάτια καὶ στὸ βάθος τῆς αὐλῆς ἦτανε τὸ ἐργαστήριο τῆς Γλυκέρας κι ἀπέναντι τὸ δωμάτιο ποὺ προοριζότανε γιὰ μένα, ἁπλὸ μὰ καθαρό.

Εἴχαμε ἀποφασίσει νὰ πάω ἀμέσως κιόλας ἀπὸ τὴν ἄλλη μέρα στὸ σχολεῖο τοῦ Λύση. Γιὰ τὴν ὥρα, κουρασμένος ἀπὸ τὸ ταξίδι, ἀπ' τὰ τόσα καινούργια πράγματα ποὺ εἶδα κι ἀπ' τὶς συγκινήσεις ποὺ εἶχα νοιώσει, ἤμουν νυσταγμένος. Ἡ γριὰ Ἀγαρίστη τὸ ἀντελήφθηκε καὶ μὲ πῆγε στὸ δωμάτιό μου. Ἔπεσα στὸ κρεββατάκι μου καὶ κοιμήθηκα βαρειά, ἀφοῦ ἔβρεξα ὅμως τὸ μαξηλάρι μου ἀπὸ δάκρυα, τὴν πρώτη ἐκείνη νύχτα ποὺ περνοῦσα σὲ ξένο σπίτι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Στὸ Σχολεῖο τοῦ Λύση

Τὸ σχολεῖο τοῦ Λύση τὸ καλοκαῖρι ἤτανε σὲ μιὰ αὐλὴ ἰσκιωμένη ἀπὸ μεγάλα δέντρα. Γιὰ προφύλαξη ἀπὸ τὴ βροχὴ κι ἀπὸ τὸ λιοπύρι στὶς πλευρὲς τῆς αὐλῆς ἦταν χαγιάτια καὶ στοὺς τοίχους κρεμασμένα διάφορα μουσικὰ ὄργανα. Ἀπέναντι ἦταν ἡ πόρτα ποὺ ἔβγαζε στὴν αἴθουσα ὅπου γινότανε τὰ μαθήματα τὸ χειμῶνα.

Τὴν πρώτη μέρα κάθησα ἀνάμεσα στοὺς συμμαθητές μου δειλὸς καὶ συμμαζεμένος. Ἀπὸ μικρὸς ἄκουγα τόσα θαυμαστὰ γιὰ τὴν Ἀθήνα καὶ θαρρ ῦσα πὼς κι ὁ ἔσχατος πολίτης της ἦταν καλύτερος ἀπὸ μένα, γιὰ μόνο τὸ λόγο ὅτι γεννήθηκε στὴν πόλη τῆς Παλλάδος. Εἶχα ἀκουστὰ ἐπίσης γιὰ τοὺς καλοὺς τρόπους τῶν Ἀθηναίων καὶ πὼς κοροΐδευ υν τ ὺς χωριάτες ποὺς δὲν ξέρανε νὰ φερθοῦνε. Ἕνα φτωχὸ χωριατόπουλο ἐγώ, ντυμένος τὰ χωριάτικα ροῦχα, ἤμουν συμμαζεμένος στὴν ἀρχή, μὰ σιγὰ σιγὰ ξεθάρρεψα, σὰν εἶδα πὼς κανεὶς δὲν πρόσεχε τὸ ταπεινὸ μου ὑποκείμενο. Ἐκοίταζα λοιπὸν μὲ τὴν ἡσυχία μου γύρω.

Ὁ δάσκαλός μας ὁ Λύσης, καθόταν πάνω σὲ μιὰ ἕδρα κρατῶντας μὲ τὸ ἀριστερὸ χέρι μιὰ λύρα καὶ στὸ δεξὶ ἕνα πλῆκτρο φιλντισένιο γιὰ νὰ χτυπᾶ τὶς χορδές. Μπροστά του σ' ἕνα σκαμνὶ καθόταν ὁ πιὸ ψηλὸς μαθητὴς τῆς τάξης κ' ἐκτελοῦσε μιὰ μουσικὴ φράση καθὼς τὴ διάβαζε ἀπὸ ἕναν πάπυρο ἁπλωμένο πάνω σ' ἕνα ἀναλόγιο ἀριστερά του. Κάθε τόσο σὰν ἔκανε λάθος, ὁ Λύσης τοῦ ξανάδινε τὸν τόνο χτυπῶντας τὴ λύρα.

Σὲ λίγο τελείωσε ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος, κι ὁ Λύσης φώναξε:

—Ἀριστομένη, πάρε τὴ λύρα σου κ' ἔλα σύ.

Εἶδα τότε τὸ παιδὶ ποὺ καθόταν δεξιά μου νὰ σηκώνεται καὶ νὰ πηγαίνει νὰ κάτσει στὸ σκαμνί

—Ἴσως, εἶπα μέσα μου, ὕστερ' ἀπ' αὐτόν, ἔρθει κ' ἡ δική μου ἡ σειρά.

Καὶ μὲ τὴ σκέψη αὐτὴ μ' ἔπιασε μιὰ τρεμούλα μὰ κ' εὐχαρίστηση μαζύ.

(Συνέχεια στὸ ἄλλο τεῦχος)

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΓΕΩΡΓΟΥΣ ΜΑΣ

Θερινὲς ἐργασίες ΣΤΟΥΣ ΟΠΩΡΩΝΕΣ

Τοῦ κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ
Γεωπόνου Α.Τ.Ε.

Συνεχίζομε σήμερα ἐπὶ τῶν ὑποχρεωτικῶν καλλιεργητικῶν φροντίδων τοῦ δενδροκαλλιεργητοῦ κατὰ τὸ διάστημα τῆς θερινῆς περιόδου.

1) Σκαλίσματα - ὀργώματα.

Τὰ σκαλίσματα εἶναι μία ἐργασία κυρίως θερινὴ ποὺ ἔχει διπλὸ σκοπό. Ὁ πρῶτος σκοπὸς εἶναι κυρίως νὰ καταστρέψει τὰ διάφορα χόρτα, ποὺ φυτρώνουν ἄφθονα μέσα στοὺς ὀπωρῶνες τοὺς καλοκαιρινοὺς μῆνες καὶ καταναλίσκουν αὐτὰ τὴν ὑγρασία καὶ τὰ θρεπτικὰ στοιχεῖα ποὺ προορίζονται γιὰ τὰ δένδρα μας. Καὶ ὁ δεύτερος, νὰ σπάσει τὴν κροῦστα ποὺ σχηματίζεται μετὰ τὸ πότισμα τοῦ ἐδάφους καὶ νὰ ἐμποδίσει ἔτσι τὴν ἀπώλεια τῆς ὑγρασίας ποὺ εἶναι πολύτιμη γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῶν δένδρων μας.

Σὲ ὀπωρῶνες ποὺ εἶναι φυτευμένοι σὲ κανονικὲς ἀποστάσεις, μποροῦμε νὰ ἀντικαταστήσωμε τὰ σκαλίσματα μὲ τὰ θερινὰ ὀργώματα, τὰ ὁποῖα, ἐν ἀντιθέσει μὲ τὰ ὀργώματα τῶν ἄλλων ἐποχῶν, πρέπει νὰ γίνωνται ὅσον τὸ δυνατὸν ἐλαφρότερα.

Τὸ καλοκαῖρι ἐπίσης εἶναι ἡ μοναδικὴ ἐποχὴ γιὰ νὰ ἀπαλλάξωμε τοὺς ὀπωρῶνες μας ἀπὸ τὴν τόσο δυσεξόντωτη ἀγριάδα, ποὺ ἀποτελεῖ ἕνα καταστρεπτικὸ ζιζάνιο.

Πρὸς τὸν σκοπὸ αὐτὸ κάνουμε μία κανονικὴ ἄροση, ποὺ ἀκολουθεῖ ἕνα συστηματικὸ βωλοκόπημα. Τοὺς βωλοκόπους ἀκολουθοῦν γυναῖκες καὶ παιδιὰ ποὺ μαζεύουν μὲ προσοχὴ κάθε κομμάτι ἀγριάδας, τὴν ὁποία συγκεντρώνουν σὲ μιὰ γωνιὰ τοῦ κτήματος, ὅπου καὶ καίγεται. Στὴν περίπτωση τοῦ καθαρισμοῦ τοῦ ὀπωρῶνος ἀπὸ τὴν ἀγριάδα, πρέπει νὰ προτιμῶμε νὰ καθυστερήσωμε τὸ ἑπόμενο πότισμα ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερο, ὥστε, ἂν μᾶς ξέφυγαν μερικὰ ριζώματα, νὰ προλάβουν νὰ ξεραθοῦν ἀπὸ τὴν καλοκαιρινὴ ζέστη καὶ νὰ μὴ ἐπωφεληθοῦν ἀπὸ τὸ καινούργιο πότισμα.

2) Τὸ ἀραίωμα τῶν καρπῶν.

Ἡ καρποφορία τῶν ὀπωροφόρων δὲν εἶναι πάντοτε ἡ ἴδια. Ἄλλοτε τὰ δένδρα ἔχουν πολὺ λίγους καρποὺς καὶ ἄλλοτε πάρα πολλούς. Στὴ δεύτερη περίπτωση τὰ δένδρα κουράζονται καὶ ὑποφέρουν γιὰ νὰ τοὺς θρέψουν. Μὲ ἀποτέλεσμα, ἀφ' ἑνὸς νὰ ἐξαντλοῦνται καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ παράγουν κατωτέρας ποιότητος καὶ μικροῦ μεγέθους, μὴ δυναμένους νὰ διατεθοῦν στὴν ἀγορά. Στὴν περίπτωση αὐτὴ ὁ καλλιεργητὴς πρέπει νὰ ἐπεμβαίνει ἐγκαίρως καὶ νὰ ἀφαιρεῖ ἕνα μέρος τῶν καρπῶν, ὥστε οἱ ὑπόλοιποι νὰ μπορέσουν νὰ διατραφοῦν κανονικά. Στὰ πυρηνόκαρπα ἡ ἀφαίρεση γίνεται ὅταν ξυλοποιηθῆ ὁ πυρήνας καὶ σταθεροποιηθῆ ἡ παραγωγή.

Δὲν πρέπει νὰ προβοῦμε στὸ ἀραίωμα γρηγορώτερα, διότι μέχρι τὴν ἐποχὴ ἐκείνη δὲν ἔχει σταθεροποιηθῆ ἡ παραγωγὴ καὶ πιθανὸν νὰ γίνει φυσικὴ ἀραίωση τῶν καρπῶν, ἀλλὰ οὔτε καὶ ἀργότερα, διότι ἔτσι σπαταλοῦμε μία ποσότητα τροφῶν, τὴν ὁποία μὲ κόπο συγκέντρωσε τὸ δέντρο καὶ τὴν ἐναπόθεσε στοὺς καρπούς. Ἀπ' ὅλα τὰ πυρηνόκαρπα τὰ πλέον ἀπαιτητικὰ στὴν ἀραίωση τῶν καρπῶν εἶναι οἱ ροδακινιὲς καὶ οἱ βερυκοκιές.

Ἐξ ἴσου ἀπαιτητικὰ στὸ ἀραίωμα τῶν καρπῶν μὲ τὰ προηγούμενα εἶναι καὶ τὰ λεγόμενα γιγαντόκαρπα, δηλαδὴ οἱ ἀχλαδιές, οἱ κυδωνιὲς καὶ οἱ μηλιές, ἰδιαιτέρως δὲ οἱ βελτιωμένες ποικιλίες μηλιᾶς. Τὸ ἀραίωμα πρέπει νὰ γίνεται πάντοτε τὴν κατάλληλη ἐποχή. Μετὰ δηλαδὴ τὴ φυσικὴ ἀραίωση τῶν καρπῶν καὶ ὅταν ὁ καρπὸς ἀποκτήσει τὸ τρίτον καὶ πλέον τοῦ τελικοῦ του μεγέθους. Τὸ ἀραίωμα εἶναι πάντοτε ἀνάλογο μὲ τὸ μέγεθος τοῦ καρποῦ καὶ τὴ ζωηρότητα τοῦ δέντρου. Ὅσο πιὸ ἀδύνατο εἶναι τὸ δέντρο, τόσο λιγότερους καρποὺς ἀφίνουμε καὶ ἀντιστρόφως, ὅσο δυνατότερο εἶναι τόσο περισσότερους. Γενικῶς στὴν ἀραίωση φροντίζουμε νὰ μὴν ἀφίνουμε καρποὺς ποὺ ἐφάπτονται ὁ ἕνας στὸν ἄλλο, καὶ τοῦτο διότι καθίσταται δύσκολη ἡ καταπολέμηση τῶν ἀσθενειῶν καὶ εὔκολη ἡ πτώση τῶν καρπῶν μὲ τὸ πρῶτο φύσημα τοῦ ἀνέμου ὅταν θὰ μεγαλώσουν.

Ἰδιαιτέρως γιὰ τὶς βελτιωμένες ποικιλίες τῆς μηλιᾶς, ἡ ἀπόσταση τοῦ ἑνὸς καρποῦ ἀπὸ τὸν ἄλλον πρέπει νὰ ξεπερνάει τὰ δέκα πέντε ἑκατοστά, ἂν θέλουμε νὰ ἔχουμε κανονικὸ μέγεθος καρποῦ, καλὸ χρωματισμὸ καὶ πρὸ παντὸς κάθε χρόνο ἐσοδεία.

ΤΙ ΕΠΕΤΥΧΑΝ ΤΑ «ΣΠΙΤΙΑ»

Στὰ «Σπίτια τοῦ Παιδιοῦ» κατὰ τὸ 1955 :

Ὑφάνθησαν δι' ἀργαλειῶν : 28.563 πήχ. διαφόρων ὑφασμάτων. — 101 μ. τ. ταπήτων περσικῶν.

Κατεσκευάσθησαν: 23.699 τεμάχια ἐπίπλων καὶ σκευῶν.—4.226 κουφώματα.—6.753 ἐργαλεῖα.—5.080 δοχεῖα κονσερβῶν.—51.912 τεμάχια ἱματισμοῦ.

Ἐνδεικτικῶς ἀναφέρεται ὅτι διὰ τοῦ ἱδρυθέντος εἰς τὸ χωρίον Ἅγιος Γερμανὸς (Φλωρίνης) τυροκομείου, ἐπετεύχθη ἡ κατὰ τὸ ἔτος 1955 αὔξησις τῆς παραγωγῆς, τοῦ μὲν τυροῦ κατὰ 75,5 %, τοῦ δὲ βουτύρου κατὰ 49 %, ἐν σχέσει πρὸς τὴν τοῦ προηγουμένου ἔτους.

Ἐξ ἄλλου διὰ τῆς ἀναπτύξεως τῆς οἰκοτεχνίας μεταξὺ τῶν κατοίκων τῶν χωρίων Μετσόβου (Ἰωαννίνων) καὶ Ἀνταρτικοῦ (Φλωρίνης), τὸ περιελθὸν εἰς αὐτούς, ἐντὸς τοῦ Β' ἑξαμήνου τοῦ παρελθόντος ἔτους ἐκ τῆς ἐκποιήσεως τῶν παραχθέντων προϊόντων, καθαρὸν κέρδος, ἀνῆλθεν εἰς 51.778 διὰ τὸ Μέτσοβον καὶ 38.157 δρχ. διὰ τὸ Ἀνταρτικόν.

Ὁ φτερωτὸς τραγουδιστὴς

Τοῦ κ. ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΤΣΙΤΣΑ

Κανένας τεχνίτης τοῦ ᾄσματος δὲν κακο-
λογήθηκε καὶ δὲν δυσφημήθηκε, ὅσο ὁ καη-
μένος ὁ τζίτζικας. Αἰῶνες τώρα τοῦ ψάλ-
λουν τὰ «ἐξ ἀμάξης». Πῶς τάχα ὅλο τὸν
χειμῶνα θεονήστικος ἀπὸ τὴν πεῖνα σύρ-
θηκε στὴν πλούσια φωλιὰ τοῦ μυρμηγκιοῦ
καὶ ζητιάνευε τὸ ἔλεός του, σὰν ὁ ἔσχα-
τος διακονιάρης, γιὰ νὰ μὴν πεθάνει ἀπὸ
τὴν πεῖνα. Καὶ πῶς τὸ μυρμῆγκι τὸν ἀπέ-
πεμψε, κάνοντάς του ἕνα κοινωνικὸ μά-
θημα περὶ ἐργασιας, ἀποταμιεύσεως καὶ
προνοίας.

—Καὶ τί ἔκανες, τὸ καλοκαῖρι ὅσο ἦταν;

—Τραγουδοῦσα φίλε μου!

—Τραγουδοῦσες ; Χοροπήδα λοιπὸν τώρα

Ὅλα αὐτὰ εἶναι παραμύθια ποὺ βγῆκαν
ἀπὸ τὴ φαντασία μερικῶν ἀνθρώπων. Καὶ
τὰ παραμύθια αὐτὰ ἀδίκησαν ἕνα ἀπὸ τοὺς
εὐπρεπέστερους καὶ ἱπποτικώτερους καλλιτέ-
χνες, ὅπως εἶναι ὁ τζίτζικας. Τὸ καλοκαῖρι
ποὺ τὰ μυρμήγκια κάνουν ὁμαδικὲς πειρα-
τικὲς ἐκστρατεῖες στὰ ξένα ἁλώνια καὶ κλέ-
βουν τὸ μόχθο τῶν ἄλλων, κουβαλῶντας
ξετσίπωτα τὸ σιτάρι, σπειρὶ-σπειρί, ὁ τζί-
τζικας δὲν ἐνοχλεῖ κανέναν καὶ οὔτε ἀπαγ-
γέλει φιλιππικοὺς κατὰ τῶν κλεπτῶν καὶ
τῆς κλοπῆς ξένων ἀγαθῶν. Δὲν κάνει μα-
θήματα κοσμιότητος καὶ τιμιότητος. Ἀνοί-
γει τὸ μουσικό του ἀναλόγι στὸ κλωνάρι
τοῦ πλατάνου, τῆς ἀκακίας, τοῦ φτελιᾶ
κι' ἀρχίζει νὰ παιανίζει τὰ κορνέτα του,
ἐνῶ μὲ τὴ μικρή του προβοσκίδα ρουφάει
ἀργὰ-ἀργὰ τὴ γρανίτα του ἀπὸ τὸ χυμὸ
τῆς φλούδας. Ἡ ζωή του βαστάει ὅσο καὶ
ἡ ἐποχὴ τοῦ ἥλιου καὶ τῆς καλωσύνης
καὶ τὴ ζῆ τὴ σύντομη αὐτὴ ζωή του, ὅπως
ὅλοι οἱ μεγάλοι φιλόσοφοι καὶ καλλιτέχνες.
Μὲ εὐπρέπεια καὶ ἱπποτισμό. Μεταξὺ τρα-
γουδιοῦ καὶ δροσερῆς λεμονάδας. Δὲν σκο-
τίζεται γιὰ τὶς μικρότητες καὶ τὴν κακία
τῶν ἄλλων ζούζουλων καὶ φτερωτῶν. Οὔτε
γιὰ τὴ συκοφαντία τῶν ἀνθρώπων, ποὺ
συλλαμβάνονται νὰ ἀγνοοῦν καὶ τὰ στοι-
χεῖα τῶν νόμων τῆς ζωῆς. Γιατὶ ἂν ξέραμε,
δὲν θὰ φορτώναμε στὸν τζίτζικα τέτοιες
χοντροκομμένες ἀνακρίβειες. Ἂν μελετού-
σαμε τὴ βιολογία τῶν ἐντόμων καὶ τζιτζι-
κιῶν θὰ μαθαίναμε, πὼς ὁ τζίτζικας τερμα-
τίζει τὴ ζωή του μὲ τὰ πρῶτα ρίγη τοῦ
φθινοπώρου, φροντίζοντας στὸ μεταξὺ νὰ
τρυπώσει τ' αὐγά του στὶς πτυχὲς τῆς
φλούδας τῶν κλαριῶν, ἀπ' ὅπου θὰ κατέ-
βουν καὶ θὰ χωθοῦν στὴ γῆ τὰ πρῶτα
σκουληκάκια, οἱ μικρὲς κάμπιες, ποὺ θὰ
σκάσουν ἀπὸ τ' αὐγά. Ἐκεῖ θὰ διαχειμάσει
ὡς σκουλῆκι. Καὶ μόλις τὸ ἐρχόμενο καλο-
καῖρι πάρει τὴ μορφὴ τοῦ τζίτζικα, πάλι θὰ
πετάξει στὶς πράσινες βεντάγιες τῶν δέν-
δρων. Ἔτσι ὁ φτερωτὸς μουσικὸς ποτὲ δὲν

(Συνέχεια στὴ σελίδα 318)

Η ΔΙΩΡΥΓΑ ΤΟΥ ΣΟΥΕΖ

Τὶς τελευταῖες μέρες, θὰ ἀκούσατε νὰ γίνεται μεγάλος λόγος γιὰ τὸ Σουὲζ καὶ γιὰ τὴν διώρυγά του. Καὶ θὰ ρωτήσατε τί εἶναι ἄραγε αὐτὸ τὸ Σουὲζ ; Θὰ σᾶς τὸ ποῦμε μὲ λίγα λόγια.

Τὸ Σουὲζ εἶναι μιὰ πόλη στὸ μυχὸ τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης. Καὶ διώρυγα τοῦ Σουὲζ εἶναι ἕνας τεχνητὸς θαλάσσιος δρόμος ποὺ ἑνώνει τὴν Μεσόγειο μὲ τὴν Ἐρυθρὰ Θάλασσα. Ἄλλοτε ἕνα καράβι ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα π.χ. γιὰ νὰ πάει στὴν Ἐρυθρὰ Θάλασσα, θὰ ἔπρεπε νὰ κάμει ὁλόκληρο ταξίδι, κάνοντας τὸ γῦρο τῆς Ἀφρικῆς. Καὶ φυσικὰ χρειαζόταν μῆνα ὁλόκληρο. Τὸ ταξίδι μὲ τὴν διώρυγα ἀπὸ τὴ Δυτικὴ Εὐρώπη μεχρι τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ συντομεύτηκε κατὰ 6.500 χιλιόμετρα καὶ φυσικὰ καὶ κατὰ 14 περίπου ἡμέρες. Ἕνα πλοῖο ἀπὸ τὸ Πορτ Σάϊδ βρίσκεται σήμερα στὴν Ἐρυθρὰ Θάλασσα σὲ 11 ὧρες. Μὰ ἂν δὲν ὑπῆρχε ἡ διώρυγα θὰ ἤθελε 14-15 μέρες. Φανταστῆτε λοιπὸν τὴ μεγάλη ἀξία τῆς διώρυγος. Σήμερα τὸ μῆκος της εἶναι 168 χιλιόμετρα, τὸ πλᾶτος ἀπὸ 22 τὸ μικρότερο μέχρι 45 τὸ μεγαλύτερο καὶ τὸ βάθος 12 μέτρων.

Ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, δηλαδὴ ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῶν Φαραὼ, ὑπῆρχε ὁ πόθος τῆς διανοίξεως μιᾶς διώρυγας ποὺ θὰ ἕνωνε τὴν Μεσόγειο μὲ τὴν Ἐρυθρὰ Θάλασσα καὶ φυσικὰ μὲ τὸν Ἰνδικὸ Ὠκεανό. Γίνηκαν πολλὲς συζητήσεις, πολλὰ σχέδια μὰ κανένα δὲν ἔφτασε στὸ στάδιο τῆς πραγματοποιήσεως. Σὲ λίγες περιπτώσεις ἔγινε ἀρχὴ ἐκτελέσεως, μὰ ὅλες τὶς φορὲς οἱ ἐργασίες σταματοῦσαν.

Ὁ μεγάλος Γάλλος μηχανικὸς ὁ Φερδινάνδος Λεσὲψ ποὺ ὑπηρετοῦσε σὰν πρεσβευτὴς τῆς Γαλλίας στὸ Κάϊρο, κατάφερε τὸν Σάϊντ πασᾶ, ἀντιβασιλέα τῆς Αἰγύπτου, νὰ τοῦ δώσει τὸ προνόμιο νὰ ἀνοίξει μιὰ θαλάσσια ὁδὸ ποὺ νὰ ἑνώνει τὴν Μεσόγειο, μὲ τὴν Ἐρυθρὰ Θάλασσα. Ἡ ἄδεια δόθηκε καὶ στὰ 1858 ἱδρύθηκε ἡ Ἑταιρεία τῆς διώρυγας μὲ κεφάλαιο 200 ἑκατομμυρίων φράγκων. Παρὰ τὶς ἀντιδράσεις τῆς Μεγάλης Βρεταννίας οἱ ἐργασίες τῆς διώρυγας ἄρχισαν τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1859. Ἡ ἐργασία κράτησε δέκα ὁλόκληρα χρόνια. Τὸ ἔργο παραδόθηκε στὴν ναυσιπλοΐα καὶ τὰ πρῶτα βαπόρια πέρασαν ἀπὸ τὴν Μεσόγειο στὸν Ἰνδικὸ ποταμὸ τὴν 17ην Νοεμβρίου τοῦ 1869. Ἡ διώρυγα χωρίζει περίπου τὴν Ἀφρικὴ καὶ τὴν Ἀσία κατὰ μῆκος τῶν ἀκτῶν τῆς Ἀραβικῆς Χερσονήσου.

Θα σᾶς δώσουμε καὶ μερικοὺς ἀριθμοὺς γιὰ νὰ ἀντιληφθῆτε τί σπουδαία ἐπιχείρηση εἶναι αὐτὴ ἡ διώρυγα.

Στὰ 1870 πέρασαν ἀπὸ τὴν διώρυγα 448 σκάφη καθαρῆς χωρητικότητας 436.609 τόννων. Καὶ εἰσπράχθησαν συνολικὰ ὡς διόδια 5 159.327 γαλλικὰ φράγκα. Κατὰ μέσον δηλαδὴ ὅρον κάθε πλοῖο πλήρωνε γιὰ νὰ περάσει 11.516 φράγκα.

Στὰ 1952—τελευταῖες στατιστικὲς πληροφορίες ποὺ ἔχουμε ὑπ' ὄψη μας— πέρασαν ἀπὸ τὴν διωρυγα τοῦ Σουὲζ 12.168 καράβια χωρητικότητας 86 137.037 τόννων καὶ εἰσπράχθησαν 26.849 015.735 φράγκα. Δηλαδὴ κατὰ μέσον ὅρον 2.265 254 φράγκα ἢ 5 512 δολλάρια ἢ 165.360 δραχμῶν. Δηλαδὴ μὲ τὰ διόδια ποὺ πληρώνει ἕνα πλοῖο μπορεῖ νὰ χτίσει κανεὶς μιὰ διπλοκατοικία.

Ἀξίζει να γραφῆ ὅτι τὸ μέγαρον τῆς διοικήσεως τῆς διώρυγας τὸ ἔχτισε ὁ ἕλληνας ἀρχιτέκτων Φαβρίκιος. Ἐπίσης ἐβοήθησαν τὸν Λεσεψ πολλοὶ ἕλληνες ἐργολάβοι ποὺ ἀνάλαβαν τὴν ἐκτέλεση μεγάλων ἔργων. Ὁ Λεσὲψ θέλοντας νὰ ἐκφράσει καὶ ἔμπρακτα στοὺς ἕλληνες, ποὺ τόσο πολὺ τὸν βοήθησαν στὸ ἔργο του, τὴν εὐγνωμοσύνη του, πέτυχε νὰ δωρηθοῦν στὴν ἑλληνικὴ Κυβέρνηση διὰ τοὺς βοηθήσαντας τὸ ἔργον τὰ οἰκόπεδα, ὅπου θά ἔκτιζαν τὰ σχολεῖα καὶ τὶς ἐκκλησίες τους. Ἀναμνηστικὴ στήλη ποὺ στήθηκε στὸ Σουέζ, μὲ τὴν εὐκαιρία τῶν ἐγκαινίων τῶν ἔργων, φέρει ἐπιγραφὴ στὴν Γαλλικὴ καὶ Ἑλληνικὴ γλῶσσα. Πρέπει ἀκόμα νὰ ποῦμε πὼς ὅλοι σχεδὸν οἱ πλοηγοὶ καὶ ἄλλοι ὑπάλληλοι τῆς διώρυγας εἶναι Ἕλληνες.

Χάρτης τῆς Διώρυγας τοῦ Σουὲζ

ΞΕΦΥΛΛΙΖΟΝΤΑΣ παλιά βιβλία

* Ὁ βασιλιὰς τῆς Ἑλλάδας Γεώργιος Α' κατήρτιζε μόνος του τὰ γεύματα στὰ Ἀνάκτορα. Δὲν εἶχε ὅμως προτίμηση στὰ φαγητά, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ κρεμμύδια ποὺ τοῦ ἄρεσαν πολύ, βραστὰ σαλάτα. Τοῦ τὰ εἶχε μάλιστα συστήσει κ' ἕνας γερμανὸς γιατρὸς γιὰ εὐστόμαχα. Κάποτε ποὺ εἶχε πάει στὴ Ζάκυνθο κ' ἐφιλοξενεῖτο στὸ σπίτι τοῦ Λυμβάρδου, οἱ νοικοκυραῖοι, βέβαια, κατέβαλαν μεγάλες προσπάθειες νὰ ἑτοιμάσουν πολυτελὲς γεῦμα στὸ βασιλιά. Ὁ Γεώργιος Α' ὅμως κατέβηκε μόνος του στὴν κουζίνα καὶ παρακάλεσε τὸν ἀρχιμάγειρο νὰ τοῦ βράσει ἕνα πιάτο κρεμμύδια.

—Μὰ κρεμμύδια θὰ φᾶτε, Μεγαλειότατε, στὸ Λομπαρδέϊκο ; διεμαρτύρετο ὁ Λομβάρδος.

—Γιατὶ ὄχι, ἀφοῦ μ' ἀρέσουν ;

—Μὰ τὰ κρεμμύδια δὲν εἶναι γιὰ βασιλιάδες, εἶναι γιὰ μαστόρους.

—Μάστορας εἶμαι κ' ἐγώ, ἀρχιμάστορας μάλιστα...

* Μιὰ μέρα ἕνας δημοτικὸς σύμβουλος μιᾶς ἐπαρχιακῆς πόλεως τῆς Ἀγγλίας, ἐπῆγε στὸ Λονδῖνο καὶ ξιπασμένος καθὼς ἦταν, πῆγε νὰ κάνει ἐπίσκεψη τοῦ βασιλιᾶ Καρόλου τοῦ Β'.

Ὁ Κάρολος Β', ποὺ ἦταν ἁπλὸς καὶ καταδεκτικός, δέχτηκε τὸν σύμβουλο στὴν αὐλὴ τοῦ παλατιοῦ του τὴν ὥρα ποὺ ἔχοντας κριθάρι μέσα στὸ καπέλλο του ἐτάϊζε τὶς κότες. Ὁ κύριος σύμβουλος παρεξηγῶντας τὸ λόγο ποὺ ὁ βασιλιὰς κρατοῦσε τὸ καπέλλο του στὸ χέρι εἶπε :

—Μεγαλειότατε, οὔτε καὶ τὸ φανταζόμουνα ποτὲ πὼς ἡ μεγαλειότης Σου θὰ μούβγαζε τὸ καπέλλο.

—Μπὰ ἀπάντησε γελῶντας ὁ βασιλιάς, τὸ καπέλλο ἐγὼ τὄβγαλα γιὰ τὶς κότες.

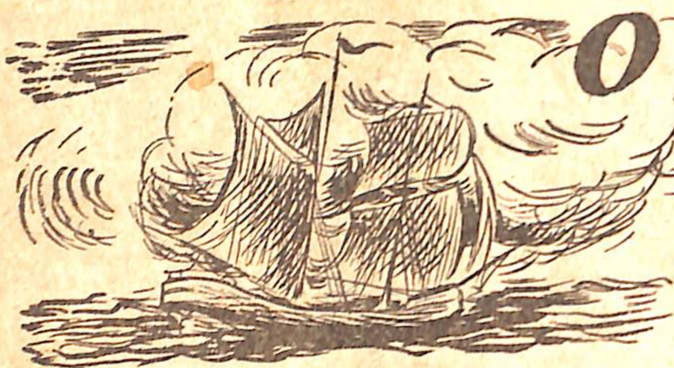
* Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος μαθαίνοντας πὼς ἕνας στρατιώτης ποὺ τὸν ἔλεγαν κι αὐτὸν Ἀλέξανδρο, ἦτανε δειλός, τὸν ἐκάλεσε καὶ τοῦ εἶπε :

—Φίλε μου, φρόντισε ἀπὸ τώρα καὶ μπρὸς ν' ἀλλάξεις τὴν καρδιά σου ἢ τ' ὄνομά σου!...

* Ὁ Πυθαγόρας ἔλεγε ὅτι οἱ μεγαλύτεροι ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι: αἱ ἀσθένειαι τοῦ σώματος, ἡ ἀμάθεια τοῦ πνεύματος, τὰ πάθη τῆς καρδιᾶς, οἱ φιλονεικίες τῶν οἰκογενειῶν καὶ τὰ πρόωρα γεράματα.

Ο ΒΙΟΠΑΛΑΙΣΤΗΣ

Ἑλληνικὸ διήγημα τοῦ ΑΝΔΡΕΑ ΚΑΡΚΑΒΙΤΣΑ

Νὰ σοῦ εἰπῶ, καπετὰν Σταμάτη· ἐκείν' ἡ γάμπια δὲ μοῦ φαίνεται γερή.

—Δίκηο ἔχεις, καπετὰν Βασίλη· καὶ ὁ τρίγγος θέλει ἄλλαμα. Μαράζι τὄχω νὰ περάσω τὸν Καβο-Ντόρο χωρὶς ζημιά. Πότε φλόκο θὰ μοῦ σχίση, πότε κορτέζο θὰ μοῦ κόψη, πότε θὰ μοῦ σηκώση μπαλόνι τὸ φλίς. Στὸ τελευταῖο καβατζάρισμα μοῦ 'σπασε τὸν τρίγγο στὴ βόλτα.

—Χοντρὸς κάβος π' ἀνάθεμά τον!..

Οἱ δυό μας στὸ κάσαρο τοῦ «Ἀϊνικόλα» κουτσοπίναμε Χιώτικη μαστίχα καὶ ρουφούσαμε τὸ τσιμπούκι, προσμένοντας ἀνυπόμονα τὸ φαγί. Τρεῖς μέρες τώρα μᾶς ἔδενε κεῖ τὸν «Ταξιάρχη», τὸ μπρίκι μου, καὶ τὸ μπαρκομπέστια τοῦ καπετὰν Τραγούδα κάλμα-μπουνάτσα. Ἀλλὰ δὲν εἴμαστε μοναχοί. Μπάρκα, γολέτες, σκοῦνες, μπρίκια, τρεχαντήρια, νάβες ἔστεκαν σκόρπια μπρὸς στὴν Τρωάδα. Κάπου τριάντα κομμάτια ὁλάρμενα. Καὶ καθένα μὲ τὸ δρόμο του. Μὰ τί δρόμο! οὔτε τρίχα δὲ σάλεβαν ἀπο τὴ θέση τους. Ὅλα μὲ τὸ τσιμπούκι στὴ δύση κοιτάζαν, λές, μαρμαρωμένα κάποιο φοβερὸ φάντασμα νὰ προβάλη ἀπὸ τὰ οὐρανοθέμελα.

Ἡ θάλασσα ἔμοιαζε λαπᾶ χρυσογάλαζο. Ἐδῶ καὶ κεῖ μολύβιζε ἀπὸ τὸν ἴσκιο διαβατάρικου σύγνεφου. Ἁλωνάκια κροσωτά, μακρυλαρίκια κρυσταλλόστρωτα, ριγωτὰ ὀργώματα, ἔδειχναν ἀπάνω κάτω τὰ ρέματα. Καὶ παντοῦ ὁλόγυρα οἱ ἀρμενιστάδες πλῆθος, μὲ τὸ μικρούτσικο πανάκι καὶ τὸν κυβερνήτη τους, ἀρμένιζαν κι ἀρμένιζαν, τῆς γαλήνης ἀλάθευτα σημάδια.

Ὁ οὐρανὸς σταχτογάλαζος ἄχνιζε ἀπὸ τὸ λιοπύρι. Ὁ Τρωαδίτικος κάμπος κυματιστός, χαμηλόγερνε ἀπὸ τῆς Ἴδης τὰ ριζὰ ὡς τὴ θάλασσα. Χωριαδάκια δενδροφυτεμένα πρόβαιναν ἐδῶ καὶ κεῖ στὰ ψηλώματα, κοκκίνιζαν ὀργωμένες οἱ πλαγιὲς καὶ τὰ λακκώματα, γαλαζοπράσινη καταχνιὰ καθισμένη περα, τὰ λιοστάσια καὶ τὶς πουρναριὲς σημάδευε. Ἡ ζωὴ ἔπλεκε τὸν πλοκό της τώρα παντοῦ ἥρεμο καὶ ποθητό, δίχως σάλαγο πολέμου καὶ ἁρμάτων λαμποκοπήματα. Δίπλα ἡ Τένεδος φύτρωνε ἀπὸ τὸ κῦμα κατάξερη, κοκκινόμαυρη, μὲ τὶς φτερωτὲς τῶν μύλων χασκισμένες, σὰν νὰ ζητοῦσαν ἐλεημοσύνη τὸν ἄνεμο. Καὶ κάτω στὸ μελαψὸ ἀκρωτῆρι τοῦ Καραμπαμπᾶ μαύριζε ἴσκιος πελώριος, σὰν νὰ ἦταν τοῦ Ἀχιλλέα ὁ ἴσκιος καὶ ζητοῦσε βασιλοπούλας αἷμα στὸν τάφο του.

Ἂν δὲ δούλευε τὸ πανάκι, δούλευαν ὅμως τὰ κουπιά. Οἱ πιὸ ἀνυπόμονοι καπετάνοι ἔβαλαν τὶς βάρκες νὰ σύρουνε ρυμούλκιο· οἱ ἄλλοι ἔκαναν βίζιτες. Ποιὸς εἶχε νὰ χαιρετήση ἀδερφό, ποιὸς πατέρα, ποιὸς συγγενεῖς, φίλους, πατριῶτες. Πολλοὶ νὰ ξεκαθαρίσουν παληοὺς λογαριασμούς· ἄλλοι γιὰ νά τελειώσουν συμπεθεριά· ἄλλοι νὰ μιλήσουν γιὰ τὰ οἰκογενειακά τους. Τὰ ἔχει αὐτὰ ἡ θάλασσα. Χωρίζει γιὰ χρόνια καὶ σμίγει μιὰ στιγμή. Δὲν ἔχεις πάντα στὸ χέρι τὸν καιρὸ καὶ σὰν τὸν ἔβρης τρέχεις μαζί του θέλοντας καὶ μή.

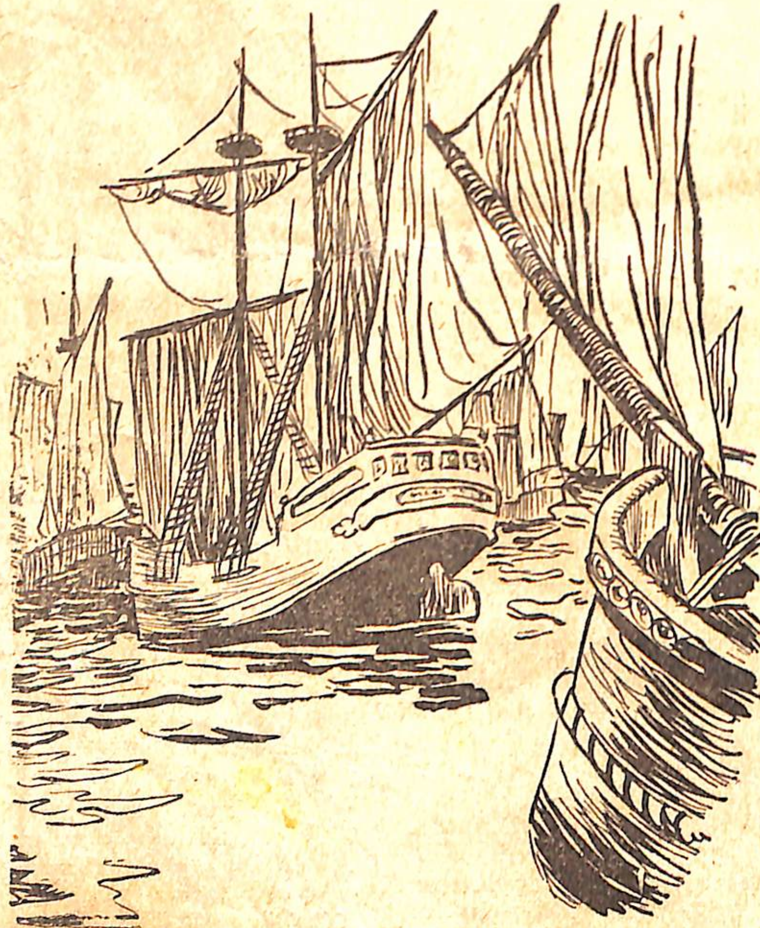
Ἔκαμα καὶ γὼ κάμποσες βίζιτες. Εἶχα τὰ δικά μου, τὶς ληψοδοσίες μου. Τὸ πρωὶ πού γύριζα στὸ μπρίκι ἀπὸ ἕνα Γαλαξειδιώτικο, κάνω ἔτσι καὶ βλέπω τὸν «Ἀϊνικόλα» τοῦ καπετὰν Τραγούδα. Μπρέ, σὰν τὰ χιόνια! Καιροὺς καὶ χρόνια εἶχα ν' ἀνταμώσω τὸ φίλο μου. Δεκαπέντε κλειστά, ὅταν μίσεψε ἀπὸ τὸ νησί μας καὶ πῆγε νὰ σμίξη μὲ μιὰ μεγαλονύφη στὴν Ἀτάλεια. Ἔλεγαν πὼς τὸ ἦβρε καλὰ μὲ τὴ νύφη· παρὰ μὲ ούρά! Ἔχτισε τὸ μπαρκομπέστια καὶ φόρτωνε γιὰ λογαριασμό του. Εἶχε σπίτια, μαγαζιά, ταβέρνες, ἀποθῆκες· χοντροκαραβοκύρης σωστός!

Πηδάω στὴ σκάλα, σκαρφαλώνω ἀπάνω. Μπρὲ καλόστον! μπρὲ καλόστον! Μάτς-μούτς! Μᾶς παίρνουν τὰ δάκρυα. Ἀπὸ τὰ δάκρυα πέσαμε στὸ τσιμπούκι καὶ τὴ μαστίχα ὥστε νὰ γίνη τὸ φαγί

—Ξέρεις ; μοῦ λέει ὁ καπετὰν Τραγούδας· ἔχω μέσα καὶ τὸν ἀνηψιό μου τὸ Μανωλιό, τὸ παιδὶ τῆς Ζαφειρένιας!...

—Μπά! ποῦ 'ναι το ;

Γνώριζα καλὰ τὸ Μανωλιό. Ἦταν παιδὶ μάλαμα, κάστρο καρδιά· δουλευτὴς τίμιος. Ἔκαμε χρόνο στὸ μπρίκι μου καὶ λόγο δὲν ἄλλαξα μαζί του. Ἦταν καὶ κεῖνος ἀπ' τ' ἀποπαίδια τῆς τύχης. Μόλις γεννήθηκε, ἦβρε τὰ βάσανα μπρός του. Λάμια τὸν καρτέραγε ἡ δουλειά, σίδερο ἡ ἀνάγκη, θολὸ ποτάμι τοῦ γονιοῦ τὸ ἁμάρτημα. Ὁ πατέρας του ἦταν καλὸς καραβοκύρης· ἀλλὰ κάποια Κοντοσκαλιώτισσα τοῦ σήκωσε τὰ μυαλά. Καὶ ἂν ἦταν τὰ μυαλά, μικρὸ τὸ κακό· τοῦ σήκωσε ὅμως καὶ τὸ ψωμὶ τῶν παιδιῶν του. Ἄφησε τέσσερα κορίτσια, τὴ γυναῖκα του καὶ τὸ Μανωλιὸ μικρὸ καὶ κόλλησε μαζί της. Οὔτε γράμμα, οὔτε λεφτὰ ἔστελνε σπίτι του. Ποῦ νὰ χορτάση ὁ ρούφουλας! Τὸν μάδησε καλά, τοῦ ἔφαγε καὶ τὸ καράβι, ἔπειτα μιὰ κλωτσιὰ κι ὄξω ὁ καπετὰν Μαθιός. Ὄξω φτωχὸς καὶ σακατεμένος. Γυρίζει στὸ νησί, βρίσκει τὸ σπίτι πουλημένο, τὶς κόρες του ξενοδουλεῦτρες, τὸ Μανωλιὸ ναυτόπουλο. Θέλησε νὰ πιάση δουλειά, νὰ πληρώση τὶς ἀνοησίες του, μὰ ἦταν ἀργά. Θὲς ἀπὸ τὸ πιοτό, θὲς ἀπὸ κατάχρησες, δὲν ἦταν ἄξιος οὔτε φύλλο νὰ σηκώση. Τὸν μάζωξαν τὰ κορίτσια του καὶ τὸν διατήρησαν ὥς ποὺ ἔκλεισε τὰ μάτια.

Μπάρκα, γολέτες, σκοῦνες, ἔστεκαν σκόρπια...

Ὁ Μανωλιὸς ὅμως δέν ἀκολούθησε τὸν πατέρα του. Ρίχτηκε ὁλόψυχος στὴ δουλειὰ καὶ τὴν οἰκονομία. Γυναῖκες δὲν ἦταν γι' αὐτόν, ταβέρνες, παιχνίδια, καβγάδες τίποτα. Ἴσα στὸ δρόμο του. Ἔτσι κατάφερε νὰ παντρέψη ὥς τώρα τὶς τρεῖς ἀδερφές του, νὰ συγγενέψη μέ τὰ κολύτερα σπίτια.

—Ἔ, τοῦ λέω, Μανωλιό, μόλις τὸν εἶδα. Τώρα ποὺ ἔβγαλες ἀπὸ πάνω σου τὸ βάρος, νὰ κοιτάξουμε νὰ παντρεφτῆς καὶ σύ.

—Ἐγώ ; λέει μὲ πικρὸ χαμόγελο. Ἐγὼ παντρέφτηκα. Πῆρα τέσσερες γυναῖκες!

—Τὶς ἀδερφάδες σου λές ; Ἐκεῖνες μὲ τὴ δόξα τοῦ Θεοῦ τὶς ξέκαμες. Μένει ἀκόμα ἡ Ροῦσα· μὰ καὶ κείνη, καθὼς ἄκουσα, τὴν ἔχεις ἀρρεβωνιασμένη. Θὰ μάσης καὶ κείνης τὰ λίγα-πολλά της κ' ἔπειτα νὰ σκεφτῆς γιὰ λόγου σου.

—Τὰ μάζεψα καὶ κείνης· τὰ μάζεψα καὶ τά 'δωκα· Προχτές στὴν Πόλη ἔλαβα γράμμα καὶ μοῦ 'λεγε πὼς ἔκαμαν τὸ γάμο στὶς δεκαπέντε τοῦ Μαρτιοῦ. Ἤπιαν λέει καὶ στὶς χαρές μου· τὶς δικές μου χαρές!...

Είπε τὰ τελευταῖα λόγια του μὲ τέτοιο ἀνάμπαιγμα, ποὺ ἀνατρίχιασα. Νομίζεις πὼς τοῦ εὐχήθηκαν νὰ πιάση τὸν οὐρανὸ μὲ τὰ χέρια.

—Γιατί ὄχι! τοῦ εἶπα· ἦρθε ἡ ἀράδα σου.

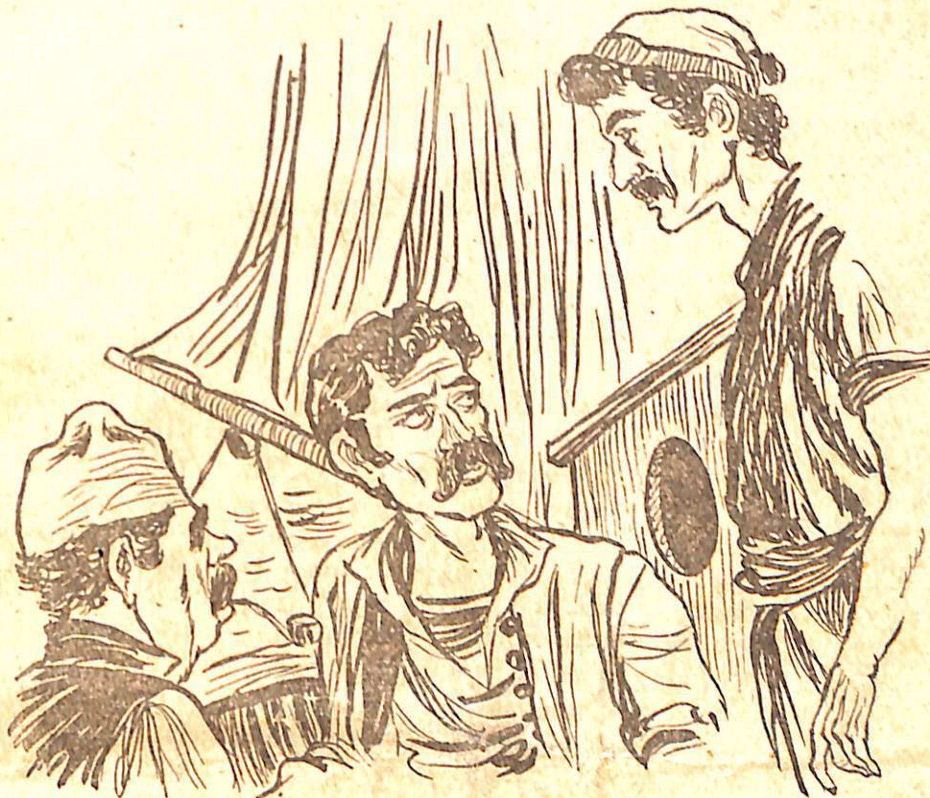
—Ἡ ἀράδα μου γιὰ ταξίδι· ἀποκρίθηκε μὲ τὸ ἴδιο χαμόγελο.

—Γιὰ ταξίδι! Ἀ, τὸ φιλαράκο! γυρίζω καὶ λέω τοῦ καπετὰν Τραγούδα. Τὴν ἔχει, βλέπω, καὶ σημαδεμένη. Δὲν μοῦ λὲς κατὰ ποῦ; Ἀπάνω ἢ κάτω;

Δὲν ἔδειξε οὔτε τὴν Ἄσπρη οὔτε τὴ Μαύρη Θάλασσα.

—Κάτω· μοῦ κάνει, δίνοντας μπηχτή.

Δὲν ὑποψιάστηκα καὶ ἄρχισα νὰ τὸν πειράζω. Ἡ μαστίχα μοῦ κέντησε γιὰ καλὰ τὴν ὄρεξη καὶ μυριζόμουν λιμασμένος τὴν τσίκνα τοῦ μαγεριοῦ. Ἐκεῖ ἔβραζε τὸ ἀθάνατο φαγί μας. Καὶ φαίνεται δὲν ἤμουν ἐγὼ μονάχα ποὺ πεινοῦσα· ἦταν ὅλο τὸ πλήρωμα. Τί τὰ θές, ὁ ναύτης δὲν εἶναι πλασμένος γιὰ τὸ καθησιό. Ζωή του εἶναι ἡ φουρτούνα, τὸ πέλαγο· θάνατός του ἡ γαλήνη. Μὴν τὸν ἀφήνεις νὰ συλλογιέται, γιατὶ τὸν ἔχασες. Τοὺς ἔβλεπα ὅλους τώρα νευρικούς, ἀνήσυχους, μὲ κατεβασμένα μοῦτρα νὰ γυρίζουν στὸ μαγεριό. Ἤθελαν νὰ ἔβρουν δουλειὰ μὲ τὸ φαγί. Μερικοὶ καθισμένοι στὴν κουπαστὴ ἔπαιζαν πέρα δῶθε τὰ γυμνὰ ποδάρια τους μὲ τόση δύναμη, λὲς κ' ἤθελαν νὰ τὰ ξεκλειδώσουν. Ἄλλοι ἀγκαλιασμένοι στὸ κατάρτι ἔσφιγγαν ζουλώντας ἄπονα τὸ στῆθος τους. Δύο - τρεῖς σκυμμένοι κάτω ἔβλεπαν τὸ στεκάμενο νερὸ καὶ βλαστημοῦσαν, ἔφτυναν ἀπάνω του μὲ θυμό. Ἕνας ἐρέθιζε τὸ μαῦρο καραβόσκυλο νὰ ριχθῇ στὴ γάτα. Ὁ ὑποναύκληρος μὲ ἄλλους δυὸ μπάλωναν στὴν πλώρη ἕνα πανί· καὶ οἱ λοιποὶ ὀρθοστεκάμενοι, μὲ τὰ χέρια σταυρωμένα, τὴν πίπα στὸ στόμα, σήκωναν τὰ μάτια στὰ πανιὰ μὲ ἀγωνία. Τί τὰ κοίταζαν; Ψόφια ἔστεκαν στὴ θέση τους, ἀφούσκωτα, νυσταγμένα καὶ τοὺς ἴσκιους ἔρριχναν συγχισμένους μὲ τοὺς ἴσκιους τῶν καταρτιῶν, τῶν μακαράδων, τῶν σχοινιῶν, ἕναν ἀπάνω στὸν ἄλλον, ὡς κάτω στὸ πενταπάστρικο κατάστρωμα.

—Βρὲ παιδί μου, τί κουβέντες εἶν' αὐτές;

Γιὰ μένα, γιὰ τὴν πεῖνα μου, ἤβρεμα ἦταν ἡ κουβέντα τοῦ Μανωλιοῦ καὶ ἐξακολουθοῦσα νὰ τὸ πειράζω ἀλύπητα.

—Ἔχει γρόσα;

—Οὔ! ἄμετρα.

—Ἔχει γλώσσα;

—Κατὰ τὸν καιρό. Τώρα εἶναι ἄλαλη· μὰ σὰν θυμώση, κουφαίνεσαι νὰ τὴν ἀκοῦς.

Κι ὅλο χαμογέλαε. Ἐγὼ ἐπίμενα:

—Ξέρει τραγούδια;

—Θάλασσα.

—Εἶνε ἄσπρη, μαύρη, γαλανή, μελαχροινή;

—Γαλανή.

Τὸ εἶπε σοβαρά· στύλωσε τὰ μάτια του στὸ κουφὸ κῦμα μὲ τόση τρυφεράδα, ποὺ πάγωσα. Δὲν κοιτάζει μνηστήρας μὲ τόσον πόθο τὴν ἀγαπημένη του. Ἀλλὰ καὶ κεῖνο ἀνάθεμά το—ναί, τὸ νερό, ποὺ ἦταν πήχτρα μπρὸς μας—ἔκαμε ἄξαφνα κάτι σοῦφρες καὶ πάφλασε ἐδεκεῖ, τινάζοντας διαμαντένιο ἀφρόδροσο, σὰ ν' ἀνατρίχιαζε στὸ βλέμμα του.

—Μπρέ!

Μὲ τὸ πόδι κούνησα τὸν καπετὰν Τραγούδα. Ἀλλὰ κεῖνος ρουφοῦσε μακάριος τὸ τσιμπούκι μὲ τὸν κεχριμπαρένιο λουλά, μὲ τὴ φέσα ὀρθὴ στὸ κεφάλι, μὲ τὴ βράκα χυμένη λόξες στὸ κεντητὸ γεύκι, λὲς κι ἀναπαυόταν ἀπάνω στὰ πλοῦτη του. Δὲν ἔδινε πεντάρα γιὰ τὶς κουβέντες τῶν φτωχῶν καὶ τῶν δυστυχισμένων. Ἤθελε νὰ εἶναι σκληρὸς καὶ ἄπονος. Μόνο τὸ ἐγώ του γνώριζε. Ὅταν ἔμαθε τὴν κακομυαλιὰ τοῦ γαμπροῦ του, τὴ δυστυχία τῆς ἀδερφῆς του, τῶν ἀνηψιῶν του τὴ δύσκολη ζωή, δὲν ἅπλωσε χέρι νὰ τοὺς βοηθήση. Πῆγαν πολλοὶ νὰ τοῦ παραστήσουν τὴν ἀνάγκη τους, νὰ τοῦ ζητήσουν συνδρομή· ἐκεῖνος τὸν κουφό.

—Καθένας, ἔλεγε, κάνει τὴν τύχη μοναχός του. Ἀλοὶ σὲ κεῖνον ποὺ περιμένει ἀπὸ ξένο χέρι! Ἀλλοὶ στὸν κοῦκκο ποὺ γεννᾶ σὲ ξένη φωλιά! Ἐγώ, ναί! ἐγὼ —καὶ δὲν ἔλεγε πὼς αὐτὸς ἦταν πρῶτος κοῦκκος— μόνος μου ἦβρα τὴν τύχη μου. Ἂς τὸ κάνουν κι ἄλλοι. Ἐγὼ μὴν περιμένουν νὰ τοὺς δώσω τίποτα!

Εἶπα πὼς πῆγαν ὅλοι καὶ τοῦ μίλησαν· Ἕνας μοναχὰ δὲν πῆγε· ὁ Μανωλιός. Φιλότιμο παιδί. Δὲν πλησίασε τὸ θειό του παρὰ σὰν ἀρρεβώνιασε καὶ τὴ Ρούσα. Καὶ τότε ὄχι σὰ συγγενής, ἀλλὰ ναύτης. Καὶ ὁ καπετὰν Τραγούδας τὸν εἶχε ὅπως καὶ τοὺς ἄλλους ναῦτες του· τίποτα περισσότερο. Ἂν θὲς μάλιστα, κάτι λιγώτερο ἀπὸ τοὺς ἄλλους.

Δὲν κάνει, συλλογίστηκε, νὰ τοῦ δώσω θάρρος, γιατὶ τεμπελιάζει. Κ' ἡ τεμπελιὰ μπορεῖ νὰ τὸν φέρη ἴσα στὸ δρόμο τοῦ πατέρα του.

Γύρισα πάλι στὸ Μανωλιό.

—Βρὲ παιδί μου, τοῦ λέω· τί κουβέντες εἶν' αὐτές;

—Καθὼς μοῦ βαρεῖς χορεύω, καπετὰν Βασίλη. Τί θὲς νὰ σοῦ εἰπῶ; Μοῦ μιλᾶς γιὰ παντρειά, σὰ νὰ λὲς νὰ σηκώσω ἕνα σακκὶ στὸν ὦμο. Καλά, τὸ σήκωσα, κ' ἔπειτα; Νὰ σοῦ ξεμολογηθῶ λοιπὸν σὰν πατέρα μου· νέτα-σκέτα. Ὄρεξη δὲν ἔχω νὰ ζήσω πιά. Δὲν ξέρω γιατί· μὰ δὲν ἔχω. Γνωρίζεις πῶς δούλεψα ἀπὸ τὰ μικρά μου χρόνια. Ὅσο εἶχα μπρός μου κεῖνα τὰ κορίτσια, ἤθελα νὰ ζήσω καὶ νὰ δουλέψω. Ὄχι νὰ ζήσω, μὰ καὶ τρομάρα εἶχα μὴ χάσω ἄξαφνα τὴ ζωὴ καὶ τ' ἀφήσω ἔρημα στὸ ἔλεος καὶ τὴν καταφρόνια τοῦ κόσμου. Ἔκανα τὴ νύχτα μέρα. Ὅσο στέκει τ' ἀλόγου ἡ οὐρά, καὶ γὼ στάθηκα. Σὲ πολλὰ ἡ τύχη μοῦ ἦρθε κόντρα· κόντρα τῆς βγῆκα καὶ γὼ μὲ τὰ ὅλα μου. Δὲν εἶχα σκοπὸ νὰ πισωπατήσω μηδὲ τρίχα. Ἔμοιαζα μ' ἕνα γερὸ βαπόρι ποὺ ἔχει τοὺς φούρνους ἀναμένους, τὰ λεβέτια ζεστά, γεμάτο τὸν ἀτμὸ καὶ δὲν τολμᾶ μηδὲ κῦμα μηδ' ἄνεμος νὰ τοῦ κόψη τὸ δρόμο. Ὡς τὰ προχτὲς ποὺ ἔλαβα τὸ τελευταῖο γράμμα στὴν Πόλη. Μόλις διάβασα πὼς ἔγινε καὶ τῆς Ρούσας ὁ γάμος, λύθηκαν τὰ ἡπατά μου. Θὲς ἦταν ἀνέλπιστη χαρά, θὲς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἅμα τέλειωσα, κάτι ἀνάλαφρο καὶ κάτι ζεστὸ ἔνοιωσα νὰ φεύγη ἀπὸ τὴν καρδιά μου κι ἔπεσα ἀναίσθητος. Ἀπὸ τότε δὲν ἔχω πιὰ ὄρεξη γιὰ δουλειά· οὔτε γιὰ ζωή. Μὲ φωνάζει ἀκαμάτη ὁ θεῖος μου, κ' ἔχει δίκηο, τὸ καταλαβαίνω πὼς ἔχει δίκηο. Μὰ τί νὰ κάνω; Ὡς ἐδῶ ἦταν ἡ συρμή μου. Ἔσωσα, πές, τὸ κάρβουνό μου, ἔσβησαν οἱ φωτιές, κρύωσαν νὰ λεβέτια καὶ στάθηκα. Καὶ καλὰ ποὺ ἔφτασα ὡς ἐδῶ! Φαντάσου ἂν ἔμενα καταμεσὶς τοῦ δρόμου, ν' ἀφήσω τὴν ἀδερφούλα μου παραπονεμένη!... Τώρα—ὥρα μου· δὲ δίνω μιὰ πεντάρα. Ἄσπρος ἄγγελος μονάχα κι ἂς ἔρθη τὸ γρηγορώτερο.

Κ' ἔλεγε τὰ λόγια του τόσο μετρημένα, τόσο ἁπλά, ποὺ πίστεψα πὼς ἤθελε νὰ πείση ὄχι ἐμέ, ἀλλὰ τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό του. Τὸ μελαχροινὸ πρόσωπο, τὰ μεγάλα θαλασσιὰ μάτια του, τὰ γενάκια του τὰ καστανὰ καὶ τὰ σγουρὰ μαλλιά του ἔδιναν τόση σοβαρότη στὰ λόγια του, ποὺ μ' ἔπιανε σεβασμός. Δὲν τολμοῦσα νὰ τὸν ἀντισκόψω. Τίποτα ἀπάνω του δὲν ἔδειχνε τὴν ἀπελπισία. Ὅλα του ἥσυχα σὰν τὴ θάλασσα ποὺ μᾶς κρυφάκουε. Μόνο τὰ χείλη του μιὰ-δυὸ φορὲς σπαρτάρησαν ἄξαφνα, λὲς καὶ φλόγα ὁ λόγος ἔβγαινε ἀπὸ τὰ φυλλοκάρδια του.

Τόλμησα τέλος κάτι νὰ τοῦ εἰπῶ, νὰ τοῦ ἀλλάξω τὸ νοῦ.

—Μά, παιδί μου!...

Ἀλλὰ μόλις ἄρχισα, καὶ βλέπω τὸν καπετὰν Τραγούδα νὰ πηδάη ἀπάνω.

—Στὰ πόστα σας!... προστάζει μὲ ἄγρια φωνή. Βάλε τὸ τιμόνι

(Συνέχεια στὴ σελίδα 318)

Τὸ ἀθάνατο ἀριστούργημα τοῦ ΟΜΗΡΟΥ σὰν μυθιστόρημα

ΟΔΥΣΣΕΙΑ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

Ὡστόσο ἔπρεπε νὰ πάρω μιὰ ἀπόφαση. Τί θἄκανα; Θὰ πήγαινα ὁλομόναχος γιὰ ἀναγνώριση ἐκεῖ ποὺ ἔβγαινε ὁ καπνός;

Ἀφοῦ τὸ συλλογίστηκα καλά, βρῆκα πὼς ἦταν πιὸ φρόνιμο νὰ γυρίσω στὸ καράβι μας καὶ νὰ μοιράσω στοὺς ἄνδρες τὸ φτωχικὸ μεσημεριανό τους. Οἱ κακόμοιροι. Λίγο μουχλιασμένο ψωμὶ εἶχε μείνει στὸ καράβι μας, ἂν καὶ μοῦ εἶχε μείνει ἀρκετὸ ἀπὸ τὸ γλυκὸ κρασί. Φαίνεται πὼς κάποιος θεὸς μᾶς λυπήθηκε, γιατὶ γυρίζοντας στὸ πλοῖο μας, κοντὰ σὲ μιὰ πηγὴ μὲ γάργαρα νερά, εἶδα ἕνα πολὺ μεγάλο ἐλάφι, ποὺ ζύγωνε γιὰ νὰ πιῆ νερό. Καὶ τότε ἀφοῦ ζύγισα καλὰ τὸ κοντάρι μου στὸ χέρι, τὸ τίναξα μὲ δύναμη καὶ τὸ βρῆκα στὴ μέση τῆς ραχοκοκκαλιᾶς. Ἔμεινε στὸν τόπο. Τὸ πάτησα τότε στέρεα καὶ τράβηξα τὸ κοντάρι ἀπὸ τὴν πληγή. Τὸ ζῶο ἦταν τόσο πολὺ μεγάλο—ποτέ μου δὲν εἶδα μεγαλύτερο—ποὺ ἦταν ἀδύνατον νὰ τὸ σηκώσω στὸν ὦμο. Ἔκοψα λοιπὸν τότε λυγαριές, τὶς ἔπλεξα μὲ τέχνη κ' ἔφτιασα ἕνα γερὸ σκοινί. Μ' αὐτὸ ἔδεσα τὸ ἐλάφι ἀπὸ τὰ πόδια. Ὕστερα παίρνοντας στὸν ὦμο τὴν ἄλλη ἄκρη, τὸ τράβηξα σιγά-σιγὰ ὥς τὸ καράβι, ἀκουμπώντας στὸ κοντάρι μου σὰν σὲ γκλίτσα.

Βρῆκα τοὺς συντρόφους μου σὲ μαύρη ἀπελπισία. Συλλογίζονταν τοὺς ἀγαπημένους ποὺ εἴχαμε χάσει. Τὰ ὅσα εἴχαμε τραβήξει, τὰ ὅσα μᾶς περίμεναν ἴσως ἀκόμη καὶ δὲν εἶχαν ὄρεξη γιὰ τίποτα.

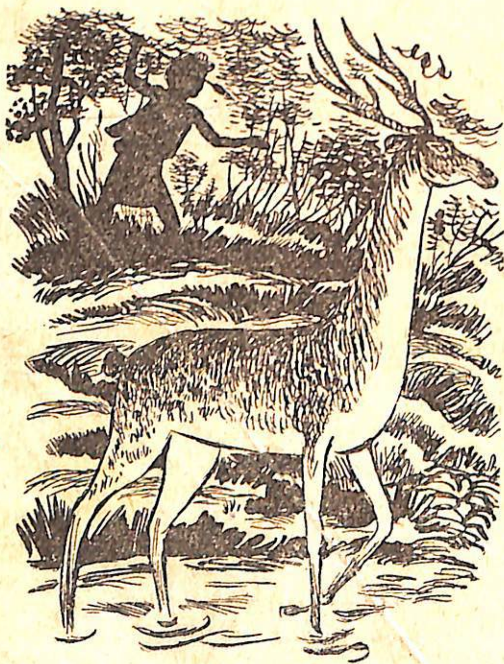
Προσπάθησα νὰ τοὺς δόσω κουράγιο ὅσο καλύτερα μποροῦσα.

—Ξέρω τί συλλογίζεστε ὅλοι, τοὺς εἶπα καὶ πόσο βαριὰ ἦταν τὰ ὅσα περάσαμε. Αὐτὸ ὅμως ἦταν τὸ θέλημα τῶν θεῶν. Ὅσο καὶ νὰ κλαῖμε τοὺς νεκροὺς δὲν μποροῦμε νὰ τοὺς ξαναφέρουμε στὴ ζωή. Κι ὅσο γιὰ μᾶς δὲν πρόκειται νὰ κατεβοῦμε στὸν Ἅδη πρὶν νἄρθει ἡ ὥρα μας. Ἂς φᾶμε λοιπὸν κι' ἂς πιοῦμε κι ἂς κοιτάξουμε τὰ μελλούμενα κι ὄχι τὰ περασμένα. Καὶ τώρα κοιτάξτε τί σᾶς ἔφερα γιὰ τὸ γεῦμα μας.

Δὲν εἶναι φυσικὸ στὸν ἄνθρωπο νὰ ζῆ μέσα στὴ λύπη. Γιὰ τοῦτο οἱ σύντροφοί μου κατέβηκαν ἀπὸ τὸ καράβι γιὰ νὰ θαυμάσουν τὸ ἐλάφι, ποὺ εἶχα σκοτώσει. Τὸ ἔγδαραν, τὸ κομμάτιασαν καὶ τὸ ἅπλωσαν νὰ ψηθῆ στὴ χόβολη. Καὶ μείναμε στὸ ἀκροθαλάσσι ὥς τὸ βράδυ τρώγοντας καὶ πίνοντας. Κι ὅταν κουραστήκαμε καὶ νυστάξαμε ξαπλώσαμε ἐκεῖ, στὴ μαλακὴ ἄμμο καὶ κοιμηθήκαμε γλυκὰ ὥς τὴν ὥρα ποὺ μᾶς ξύπνησε τὸ χάδι ἀπὸ τὰ ρόδινα δάχτυλα τῆς αὐγῆς.

Τότε μάζωξα τ ὺς συντρόφους μου καὶ τοὺς εἶπα αὐτὰ ποὺ εἶδα ἀπὸ τὴν κορυφὴ τοῦ λόφου. Συμφωνήσαμε νὰ χωρίσουμε σὲ δυὸ συντροφιές. Ἡ μιὰ θὰ εἶχε ἀρχηγὸ ἐμένα. Ἡ ἄλλη τὸν γενναῖο μου σύντροφο Εὐρύλοχο. Μὰ δὲν δέχτηκα νὰ πᾶνε γιὰ ἀνίχνευση λίγοι μὲ ἕναν κήρυκα ὅπως κάναμε τὶς ἄλλες φορές. Θὰ πήγαινε μιὰ ὁλόκληρη συντροφιὰ μὲ τὸν ἀρχηγό της. Καὶ θὰ ρίχναμε κλῆρο γιὰ νὰ δοῦμε ποιὸς ἀρχηγὸς θὰ ξεκινοῦσε. Ἀνακατέψαμε τοὺς κλήρους σὲ μιὰ μπρούντζινη περικεφαλαία καὶ ἡ θεὰ Τύχη διάλεξε τὸν ἀνδρεῖο Εὐρύλοχο.

Κ' ἔτσι ξεκίνησε ὁ καλός μου φίλος μὲ τοὺς εἰκοσιδυὸ ἄντρες τῆς συντροφιᾶς του. Χωριστήκαμε μὲ δάκρυα καὶ στεναγμούς, γιατὶ τὰ περασμένα μας παθήματα μᾶς έκαναν νὰ φοβόμαστε πὼς κάθε χωρισμὸς θὰ ἦταν καὶ τελειωτικός, κι ὅτι δὲν θὰ ξαναβλεπόμαστε στὸν πάνω κόσμο. Ἦρθε τὸ μεσημέρι, νύχτωσε κι ἄδικα περιμέναμε τὸν ἐρχομὸ τοῦ Εὐρύλοχου.

Ἀφοῦ ζύγισα καλὰ τὸ κοντάρι μου στὸ χέρι...

Ξημέρωσε ἡ ἄλλη μέρα, ἀνέβηκε ὁ ἥλιος ψηλὰ κι ἀκόμη νὰ φανοῦν οἱ σύντροφοί μας. Ἀρχίσαμε νὰ ἀνησυχοῦμε στὰ σοβαρά. Ὅταν τέλος ὁ σκοπὸς ποὺ παραφύλαγε στὸ κατάρτι τοῦ καραβιοῦ φώναξε:

—Ἕνας πολεμιστὴς ἔρχεται τρέχοντας!

Κι ὅλοι οἱ ἄλλοι ποὺ μαζεύτηκαν στὴν παραλία φώναξαν :

—Βασιλιὰ Ὀδυσσέα! Τρέξε. Ὁ φίλος σου ὁ Εὐρύλοχος εἶναι.

Ἔτρεξα κ' ἔσφιξα στὰ χέρια μου τὸν σύντροφο ποὺ εἶχα ἀπελπιστῆ πὼς θὰ ξανάβλεπα. Ὁ Εὐρύλοχος ὡστόσο ἦταν τόσο ἀποκαμωμένος ἀπὸ τὸν δρόμο καὶ τὴν συγκίνηση, ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ βγάλει ἄχνα. Τί καινούργιες δυστυχίες εἶχαν πάλι βρῆ τοὺς δυστυχισμένους μας συντρόφους; Ποῦ ἦταν; Τί ἔγιναν; Κανεὶς μας δὲν τολμοῦσε νὰ ρωτήσει. Πρόσταξα νὰ τοῦ πάρουν τὴ βαριὰ ἁρματωσιά, νὰ τοῦ βγάλουν τὴν περικεφαλαία, νὰ τοῦ δώσουν νὰ πιῆ γλυκὸ κρασὶ καὶ νὰ φάει. Τότε μπόρεσε ὁ Εὐρύλοχος νὰ μιλήσει.

—Ἀλλοίμονό μας, εἶπε.

—Τί ἔγινε Εὐρύλοχε; ρώτησα σιγά. Ποῦ εἶναι οἱ σύντροφοί σου; Εἶναι τουλάχιστον ζωντανοί;

Εἶναι! μᾶς ἀποκρίθηκε. Μὰ καλύτερα νὰ μὴν ἦταν!

Τοῦτα τὰ λόγια μᾶς φάνηκαν ὅπως ἦταν φανερὸ πολὺ παρέξενα. Μὰ δὲν τὸν ζορίζαμε, μόνο τὸν ἀφήναμε νὰ μᾶς πῆ μόνος του τὴν ἱστορία του. Καὶ ἦταν πραγματικὰ πολὺ παράξενη, πολὺ θλιβερὴ ἱστορία.

—Ξεκινήσαμε, ἄρχισε ὁ Εὐρύλοχος μὲ βαριὰ καρδιά. Αὐτὲς οἱ περιπλανήσεις σὲ ξένο τόπο ποτὲ δὲν μᾶς εἶχαν βγῆ σὲ καλὸ κι ὅλοι μας εἴμαστε μουδιασμένοι, λὲς καὶ φοβόμαστε κάτι. Ἔτσι περπατήσαμε βουβοὶ καὶ σκυθρωποί, ὧρες καὶ ὧρες, ὥσπου φτάσαμε σ' ἕνα λαγκαδάκι ἀνάμεσα σὲ δυὸ βουνά. Ἐκεῖ ἦταν τὸ δάσος ποὺ εἶχες δῆ Ὀδυσσέα. Ἦταν πυκνοφυτεμένο μὲ ὄμορφα πράσινα δέντρα καὶ στὴ μέση του ἀνάμεσα στὶς φυλλωσιές, ἦταν ἕνα μικρὸ ἀνάκτορο κάτασπρο, ὁμορφοκτισμένο. Μὲ κάποια περίσκεψη προχωρήσαμε καί κοντὰ νὰ πλησιάσουμε στὴν εἴσοδό του, βρεθήκαμε ξάφνου κυκλωμένοι ἀπὸ ἕνα πλῆθος θεριά. Ἦταν λύκοι μεγάλοι, ἀγριόλυκοι μὲ δόντια σουβλερὰ καὶ τρίχα σὰν ἀπὸ σίδερο Κ' ἦταν καὶ λιοντάρια, τεράστια λιοντάρια μὲ τρίχωμα πυρό,

τῆς φωτιᾶς καὶ στόματα ποὺ θὰ ξέσκιζαν ὁλόκληρο βῶδι.

Στὴν ἀρχὴ τρομάξαμε πολύ. Μὰ ὕστερα προσέξαμε κάτι ποὺ ἂν καὶ λιγόστεψε τὸν τρόμο μας, δὲν ἔκανε πιὸ μικρὴ τὴν ἀνησυχία μας.

Ἐκεῖνα τὰ μεγάλα θεριά, δὲν ἔλεγαν νὰ μᾶς ριχτοῦν καὶ νὰ μᾶς σκίσουν. Μᾶς ζύγωναν ταπεινά, σὰ μερωμένοι σκύλοι καὶ μᾶς ἔκαναν δειλὰ χαρές. Τρίβονταν στὰ πόδια μας, κουνοῦσαν τὴν οὐρά τους καὶ μᾶς ἔγλυφαν τὰ χέρια. Καὶ τότε, Ὀδυσσέα, προσέξαμε τὰ μάτια τους. Δὲν ἦταν μάτια ἀγρίων θεριῶν, ἦταν μάτια θαρρεῖς ἀνθρώπινα, ποὺ κοίταζαν παρακαλεστικὰ λὲς καὶ ζητοῦσαν νὰ καταλάβωμε τὰ ὅσα ἐκεῖνα τὰ δύστυχα δὲν μποροῦσαν νὰ μᾶς ποῦν. Καὶ τότε ἕνας ἀπὸ τοὺς συντρόφους μας πρόφερε δυνατὰ ἐκεῖνο ποὺ φοβόμαστε ὅλοι.

—Τοῦτα τὰ θεριὰ δὲν εἶναι στὸ φυσικό τους. Σίγουρα τοὺς ἔχουν κάνει μάγια!

Μὲ μύριες προφυλάξεις ζυγώσαμε στὴν πόρτα καὶ τότε ἀκούσαμε μέσα ἀπὸ τὸ ἀνάκτορο μιὰ γλυκειὰ γυναικεία φωνὴ νὰ τραγουδάει. Ἕνας πλησίασε στὴν πόρτα καὶ φώναξε στοὺς ἄλλους.

—Δὲν εἶναι κανένας μέσ' στὸ σπίτι παρὰ μιὰ πανόμορφη ἀρχόντισσα ποὺ κάθεται στὸ ἀργαλειὸ καὶ ὑφαίνει... Καὶ τὸ πανὶ ποὺ ὑφαίνει εἶναι λεπτὸ σὰν τῆς ἀράχνης, λὲς καὶ θεὰ ἔσμιξε τὸ στημόνι μὲ τὸ ὑφάδι. Μὰ μήπως καὶ ξέρομε ἂν εἶναι θνητὴ ἢ θεὰ ἢ κυρὰ τοῦ σπιτιοῦ; Ἂς τὴν φωνάξουμε νὰ βγῆ.

Καὶ οἱ ἄμυαλοι φώναξαν τότε τὴν κυρά, κ' ἐκείνη δὲν ἄργησε νὰ φανερωθῆ στὴν πόρτα της. Ἦταν πραγματικὰ πολὺ ὄμορφη. Καὶ φαινόταν τόσο καλὴ ὅσο καὶ ὄμορφη.

Μὲ τὴν γλυκειά της τὴ φωνὴ μᾶς καλωσώρισε κι ἀνοίγοντας διάπλατα τὴν πόρτα της, μᾶς προσκάλεσε νὰ μποῦμε στὸ ἀρχοντικό της νὰ μᾶς περιποιηθῆ. Ὅλοι δέχτηκαν χαρούμενοι, χωρὶς νὰ βάλει ὁ νοῦς τους τὸ κακό. Μὰ σ' ἐμένα δὲν ἄρεσε τὸ σπίτι ἐκεῖνο μὲ τὰ μαγεμένα θεριὰ ποὺ σὲ κοίταζαν μὲ θλιμμένα ἀνθρώπινα μάτια. Δὲν μ' ἄρεσε ἡ γυναῖκα αὐτὴ ποὺ ζοῦσε σ' ἕνα παλάτι ὁλομόναχη χωρὶς νὰ τῆς παραστέκεται ψυχή.

Γιὰ τοῦτο ἐνῶ, οἱ ἄλλοι ἔμπαιναν ἐγὼ κρύφτηκα πίσω ἀπὸ μιὰ κολώνα, ἀπ' ὅπου μποροῦσα νὰ βλέπω χωρὶς νὰ φαίνομαι.

(Συνέχεια στὸ ἄλλο τεῦχος)

ΤΑ ΚΑΤΑΠΛΗΚΤΙΚΑ ΘΑΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

Πῶς βγαίνει ἡ ψυχὴ τῶν λουλουδιῶν

Ἀπὸ τὸ βιβλίο τοῦ Μαίτερλιγκ «Ἡ Νοημοσύνη τῶν Ἀνθέων»

Ἔχουνε βέβαια περιγραφῆ οἱ τρόποι ποὺ χρησιμοποιοῦν οἱ ἄνθρωποι γιὰ ν' ἀποσπάσουν ἀπὸ τὰ ἄνθη τὰ θαυμάσια μυστικὰ τῆς ψυχῆς τους καὶ νὰ τὰ κλείσουν μέσα σὲ κρυστάλλινα μπουκαλάκια, οἱ μέθοδοι, δηλαδή, μὲ τὶς ὁποῖες βγάζουν ἀπὸ τ' ἄνθη τὰ ἀρώματα.

Εἶναι γνωστὸ αἴφνης, ὅτι μερικὰ ἄνθη, τὰ τριαντάφυλλα, παραδείγματος χάρη, εἶναι ὑποχρεωτικώτατα καὶ ἀφελέστατα, παραδίνουνε τ' ἄρωμά τους εὐκολώτατα καὶ μὲ πολὺ καλὴ θέληση. Στοιβάζονται μέσα σὲ καζάνια, ψηλὰ καὶ μεγάλα σὰν τὰ καζάνια τῶν ἀτμομηχανῶν, ἀπ' ὅπου περνοῦν ὑδρατμοί. Καὶ λίγο-λίγο, τὸ αἰθέριον ἔλαιο τῶν ρόδων, ἀκριβώτερο κι ἀπὸ χυμὸ μαργαριταριοῦ, ἂν ἔβγαινε, στάζει σταλαγματιά, σταλαγματιά, μέσα σ' ἕνα γυάλινο σωλῆνα, στενὸ σὰ φτερὸ χήνας, κάτω ἀπὸ ἕνα καζάνι, ποὺ σὰν πελώριο τέρας χύνει δάκρυα κεχριμπαρένια.

Τὰ περισσότερα λουλούδια ὅμως δὲν εἶναι τόσον ὑποχρεωτικά, δὲν ἔχουν τὴν ἀφελῆ εὐγένεια καὶ δὲν ἀφίνουνε νὰ αἰχμαλωτισθῆ τόσο εὔκολα ἡ ψυχή τους, δηλαδὴ τὸ ἄρωμά τους. Δὲ θὰ μιλήσω ἐδῶ γιὰ τ' ἀπειροποίκιλα βασανιστήρια στὰ ὁποῖα ὑποβάλλονται τὰ ἄνθη γιὰ ν' ἀναγκασθοῦν νὰ παραδώσουν τὸ θησαυρὸ ποὺ μὲ τόσην ἀπόγνωση κρύβουνε στὸ βάθος τῶν καλύκων τους. Γιὰ νὰ δώσω μόνο μιὰν ἰδέα τῆς πανουργίας τοῦ δημίου ποὖναι ὁ ἄνθρωπος καὶ τοῦ πείσματος μερικῶν θυμάτων λουλουδιῶν, ἀρκεῖ ν' ἀναφέρω ἐδῶ τὰ μαρτύρια ποὺ τραβοῦν γιὰ ν' ἀναγκασθοῦν ν' ἀποκαλύψουνε τὸ μυστικό τους ἡ ρεζεντά, τὸ φούλι, τὸ γιατσίντο, τὸ γιασεμί. Καὶ μὲ τὴν εὐκαιρία πρέπει νὰ σᾶς πῶ ὅτι, ἕως τώρα τουλάχιστο, τὸ ἄρωμα τοῦ γιασεμιοῦ εἶναι τὸ μόνο ποὺ δὲ μπόρεσε νὰ πετύχει μὲ συνθετικὲς οὐσίες ἡ χημεία.

Στρώνεται λοιπὸν ἕνα κρεββάτι ἀπὸ λίπος πάχους δυὸ δάχτυλα πάνω σὲ γιάλινες πλάκες, καὶ τὸ κρεββάτι σκεπάζεται μὲ ἄνθη γιασεμιοῦ. Μὲ τί ὑποκρισίες, τί πανουργίες, τί παραπειστικὲς ὑποσχέσεις κατορθώνει τὸ λίπος ν' ἀποσπάσει ἀπὸ τὰ λουλούδια τὸ μυστικό τους; Γεγονὸς εἶναι πάντως ὅτι μέσα σ' ἕνα εἰκοσιτετράωρο τὰ φτωχὰ λουλούδια, ὑπερβολικὰ μωρόπιστα, χάνουν ὅ,τι πολυτιμώτερο εἶχαν. Κάθε πρωΐ τὰ σηκώνουν καὶ τὰ πετοῦνε στὰ σκουπίδια, πάνω δὲ στὸ προδοτικὸ κρεβάτι μπαίνει καινούργια στρώση ἀπλοϊκῶν ἀδερφιῶν τους. Τὴν παθαίνουν κι' αὐτὰ καὶ τὰ διαδέχονται ἄλλα. Μόνο δὲ ὕστερ' ἀπὸ τρεῖς μῆνες, ἀφοῦ δηλαδὴ ξεμυαλίσει ἐνενῆντα γενεὲς λουλουδιῶν, τὸ ἀχόρταγο καὶ πλάνο λίπος, χορτασμένο πιὰ ἀπὸ μυρωμένες ἐκμυστηρεύσεις, δὲ μπορεῖ πιὰ νὰ ξεγελάσει ἄλλα θύματα.

Ὁ μενεξὲς (ἴον τὸ εὔοσμον) ἀντέχει στὰ μαρτύρια τοῦ κρύου λίπους· πρέπει νὰ προστεθῆ καὶ τῆς φωτιᾶς τὸ μαρτύριο γιὰ νὰ παραδώσει τὸ μυστικό του, τὸ μῦρο του. Ζεσταίνουνε λοιπὸν τὸ χοιρινὸ λίπος μέσα σὲ νερὸ ποὺ βράζει. Ὕστερ' ἀπὸ τὴ βάρβαρη αὐτὴ μεταχείριση τὸ ταπεινό, τὸ σεμνό, τὸ εὔοσμο ἄνθος, χάνει λίγο-λίγο τὴ δύναμη τῆς ἀντοχῆς του καὶ παραδίνει τὴν ψυχή του. Ὁ ὑγρὸς δήμιός του, πρὶν χορτάσει, ρουφάει τὸ ἄρωμα τόσων μενεξέδων ὥστε τὸ βάρος τους εἶναι τετραπλάσιο τοῦ δικοῦ του βάρους.

Ἀλλὰ τὸ δρᾶμα δὲν τελειώνει ἐδῶ. Πρόκειται πιὰ τὸ ἀχόρταγο λίπος, κρύο ἢ ζεστό, ἀδιάφορο, ν' ἀναγκασθῆ, μὲ τὴ σειρά του κι' αὐτό, νὰ ξεράσει τὸ θησαυρὸ ποὺ ἔκλεψε καὶ ποὺ προσπαθεῖ μ' ἕνα σωρὸ ὑπεκφυγὲς νὰ κρατήσει. Κι αὐτὸ πετυχαίνεται ὄχι χωρὶς κόπο. Τὸ λίπος ἔχει πάθη ταπεινὰ κι ἀπ' αὐτὰ χάνεται. Τὸ βουτοῦνε μέσα σὲ οἰνόπνευμα, τὸ μεθοῦν καὶ καταλήγει νὰ παραδώσει τὰ κλοπιμαῖα. Τώρα πιὰ τὸ μυστικό, τὴν ψυχὴ τῶν λουλουδιῶν, τὴν κατέχει τὸ οἰνόπνευμα. Καὶ μόλις γίνει κάτοχός του, ἀμέσως διεκδικεῖ τὸ δικαίωμα νὰ τὸ κρατήσει γιὰ τὸν ἑαυτό του καὶ νὰ μὴ τὸ δώσει σὲ κανένα ἄλλο. Μὰ ὁ ἄνθρωπος ἐπιτίθεται καὶ σ' αὐτό: τὸ ἐπεξεργάζεται, τὸ ἀλλοιώνει, τὸ ἐξατμίζει, τὸ συμπυκνώνει καὶ μετὰ πολλὰ τοῦ παίζει τὸ ἀκριβὸ μυστικό. Ὕστερ' ἀπὸ τόσες περιπέτειες καὶ βάσανα ὁ ρευστὸς μαργαρίτης, αἰθέριος καὶ ἐξαίσιος, τὸ ὑπέροχο ἄρωμα, συλλέγεται μέσα σ' ὄμορφα κρυστάλλινα μπουκαλάκια.

Ἔμμετρος σοφία

Θεὸς καὶ γείτονας

Βλέπει ὁ Θεὸς τὰ λάθη σου,
ὅμως σιωπᾶ καὶ κλαίει
Ὁ γειτονάς σου τίποτα
δὲ βλέπει κι' ὅμως λέει.

ΣΑΑΔΗ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΗ ΤΩΝ "ΣΠΙΤΙΩΝ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ,,

Κορίτσια τοῦ «Σ. Π.» Κορμίτσης Σερρῶν στὸν ἀργαλειό.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΟΝ: Ἡ ἐκδρομή μας εἰς Σαγιάδα σημείωσε ἐξαιρετικὴ ἐπιτυχία.

Ἡ ἐφημερὶς τῶν εἰδήσεων τῆς Κερκύρας ἀφιέρωσε τὸ παρακάτω δημοσίευμα στὸ φύλλο της τῆς 29-7-56.

«Οἱ κοπέλλες τοῦ «Σπιτιοῦ τοῦ Παιδιοῦ» τῆς Ἀνθούσης Πάργας ποὺ ἦταν ἐδῶ καὶ λίγες μέρες στὴν Κέρκυρα, στὴν παρουσίασή τους στοὺς Βασιλεῖς ἐχάρισαν στὴ Βασίλισσα ἕναν τάπητα, ἀπὸ χρωματιστὰ φοινίκια σὲ ὡραιότατο σχέδιο, καμωμένον ἀπὸ τὰ ἴδια τους τὰ χέρια. Αὐτὸ σὰν δεῖγμα τῆς τέχνης τους καὶ τῆς προόδου στὸ Ἵδρυμα ποὺ προστατεύει ἡ Α. Μεγαλειότης».

ΑΜΟΡΙΟΝ 18-7. Στὸ γήπεδο τοῦ χωριοῦ μας συναντήθηκαν σὲ φιλικὸ ποδοσφαιρικὸ ἀγῶνα ἡ τοπικὴ ὁμὰς μὲ τὴν ὁμάδα τοῦ «Σ.Π.» Λαβάρων. Νικήτρια ἡ δική μας μὲ 1—0.

ΝΗΣΙ, 26-7. Στὶς 15 Ἰουλίου ἡ ἰσχυρὴ ὁμάδα τοῦ «Σ.Π.» Νησίου «Ἀτρόμητος» συναντήθηκε μὲ τὴν ὁμάδα «Ἄρης» Καρπεροῦ (πρωταθλήτρια Χασίων). Ἀποτέλεσμα: ὑπὲρ τοῦ «Ἀτρομήτου» 1—0.

Στὶς 22 Ἰουλίου «Ἀτρόμητος»—«Δόξα» «Σ.Π.» Σαρακίνης 4—0.

ΑΓΡΙΑΝΗ (Σερρῶν). Στὶς 16-7-56 ἐκτελέσαμε πρόγραμμα ψυχαγωγίας καὶ μοιράσαμε δῶρα στοὺς ἄντρες μιᾶς περιοδευούσης στρατιωτικῆς μονάδος.

—Τὸ νηπιαγωγεῖο μας λειτουργεῖ θαυμάσια. Φιλοξενεῖ 30 παιδιά.

—Ὁ ἀνθόκηπος μας εἶναι ὁλάνθιστος.

ΑΓΚΙΣΤΡΟΝ (Σερρῶν). Τὰ παιδιὰ τοῦ «Σπιτιοῦ» μας μαζὶ μὲ τὰ παιδιὰ τοῦ Σ.Π. Χουμνικοῦ ἐπισκεφθήκαμε τὸ 115 φυλάκιο, στοὺς ἄνδρες τοῦ ὁποίου παραδώσαμε τὴ Σημαία ποὺ μᾶς ἔστειλε ἡ «Φανέλλα τοῦ Στρατιώτη».

ΤΥΧΕΡΟΝ (Ἕβρου). Οἱ κάτοικοι τοῦ χωριοῦ μας εἶναι ἐνθουσιασμένοι μὲ τὴν δράση τοῦ «Σπιτιοῦ». Πετύχαμε νὰ φτιάσουμε μιὰ περίφημη ποδοσφαιρικὴ ὁμάδα. Ἡ ὀρνιθοτροφία προοδεύει. Βοηθᾶμε ἄπορες οἰκογένειες. Ἡ κοινότης παρεχώρησε στὰ παιδιὰ τοῦ «Σπιτιοῦ» 5 στρέμματα γιὰ καλλιέργεια.

ΜΑΚΡΥΝΙΤΣΑ (Σερρῶν). Εὐχαριστοῦμε ὅλους καὶ πρῶτα ἀπ' ὅλους τὴν Σεπτή μας Βασίλισσα γιὰ τὸ «Σπίτι» ποὺ μᾶς ἐχάρισε.

ΚΑΛΗ ΠΑΝΑΓΙΑ. Εἰς ποδοσφαιρικὸν ἀγῶνα Β' ἐνωμοτίας Βιτσίου καὶ Γ' ἐνωμ. ἡ πρώτη νικήτρια (6—5). Σὲ δεύτερο ἀγῶνα ἡ ἴδια νικήτρια (3—0).

ΣΑΡΑΚΙΝΑ. Στὶς 7-8-56 καθαρίσαμε τὴν βρύση τοῦ χωριοῦ μας. Τὸ νηπιαγωγεῖο μας λειτουργεῖ περίφημα.

—Ἡ ἐφημερὶς «Ἐθνικὸς Ἀγὼν» Ἰωαννίνων (25-7-56) γράφει:

«Ἔληξαν χθὲς αἱ τριήμεροι ἐργασίαι τοῦ Συνεδρίου τῶν ἀρχηγῶν τῶν «Σπιτιῶν τοῦ Παιδιοῦ» Ἰωαννίνων. Τούτου προήδρευσεν ἡ ἐντεταλμένη κυρία τῆς Βασιλικῆς Προνοίας κ. Δουμπιώτου. Κατ' αὐτὸ ἐγένετο ἀπολογισμὸς ἐργασίας.

Παρηκολούθησαν τὰς ἐργασίας τοῦ ὡς ἄνω Συνεδρίου, ὁ διοικητὴς τῶν «Σπιτιῶν τοῦ Παιδιοῦ» Ν. Ἰωαννίνων καὶ 17 ἀρχηγοὶ τῶν Σπιτιῶν».

—Οἱ φωτογραφίες ποὺ μᾶς ἐστάλησαν ἀπὸ τὸ Πολυκάστανον, Μαυρόκαμπον, Σώστη (Ροδόπης), Πέτρας δὲν θὰ δημοσιευθοῦν γιατὶ εἶναι σκοτεινὲς καὶ ἔχουν πρόσωπα πολὺ μικρά.

Κορίτσια τοῦ «Σπιτιοῦ τοῦ Παιδιοῦ» χορεύουν μπροστὰ στοὺς Βασιλεῖς στὴν Ἀλεξανδρούπολη, κατὰ τὴν τέλεση τῶν «Ἀκριτίων».

Ἀξιοθαύμαστα παιδιά δικά μας καὶ ξένα

Ἕνας διαγωνισμὸς ποὺ ἔγινε τὸν τελευταῖο καιρὸ στὴν Ἀμερικὴ ἀπὸ ἕνα πρόγραμμα τηλεοράσεως, παρουσίασε μία πραγματικῶς ἀφάνταστη ἔκπληξη. Τὸ πρῶτο βραβεῖο, ποὺ ἦταν... 100 χιλιάδες δολλάρια, τὸ ἐκέρδισε ὁ μόλις δεκαετὴς Λέννυ Ρόςς, ποὺ ἀπάντησε ὀρθὰ σὲ πλῆθος ἐρωτήσεις... χρηματιστηριακοῦ περιεχομένου.

Ὁ νεαρὸς Οἰκονομολόγος, ὅταν ἔφθασε στὶς προτελευταῖες ἐρωτήσεις στὶς ὁποῖες ἐκέρδιζε 50 χιλιάδες δολλάρια, χωρὶς κανένα δισταγμὸ καὶ φόβο θέλησε νὰ συνεχίσει τὴν προσπάθειά του, παρ' ὅτι ἐκινδύνευε, ἂν δὲν ἀπαντοῦσε ὀρθά, νὰ χάσει τὰ ὅσα εἶχε κερδίσει.

Ὁ μικρὸς Λέννυ ὡστόσο κατώρθωσε νὰ ἀπαντήσει ὀρθὰ καὶ στὶς ἑπόμενες ἐρωτήσεις καὶ ἔτσι νὰ κερδίσει τὸ συνολικὸν ποσὸν τῶν 100.000 δολλαρίων ἢ 3.000.000 δραχμῶν.

Οἱ τελευταῖες ἐρωτήσεις ποὺ ὑπεβλήθησαν στὸν Ρὸςς καὶ στὶς ὁποῖες ἀπάντησε χωρὶς δυσκολία ἦταν οἱ παρακάτω: «Ποιὲς εἶναι οἱ πέντε ἀμερικανικὲς ἑταιρίες, οἱ ὁποῖες κατὰ τοὺς δημοσιευθέντας τὸ 1955 ἀπολογισμούς των ἐνεφάνισαν τὰ μεγαλύτερα κέρδη. Θά πρέπει νὰ ἀναφερθοῦν κατὰ τὴν κανονική τους σειρά». Στὴν ἐρώτηση αὐτὴ ὁ νεαρὸς Λέννυ ἀπάντησε: «Ἡ Γιουνάητεντ Στέϊτς Στὴλ Κορπορέσιον, ἡ Τζένεραλς Μότορς, ἡ Ἀμέρικαν Τέλεφον ἐντ Τέλεγκραφ, ἡ Φὸρντ καὶ ἡ Στάνταρντ Ὄϊλ τῆς Νιοῦ Τζέρσεϋ».

Στὴ δεύτερη ἐρώτηση ποὺ ἦταν: «Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος σημειώθηκαν δύο περιπτώσεις συγχωνεύσεως βιομηχανικῶν ἑταιριῶν. Ὑποδείξατέ τας» ὁ Ρὸςς ἀπάντησε ὀρθά: Ἡ Στρόμπεργκ Κάρλσον μὲ τὴν Τζένεραλ Ντύναμικς καὶ ἡ Λίον Ὄϊλ Κόμπανυ μὲ τὴν Μουσάντο Κέμπναλ».

Ἡ σημασία τοῦ ὅρου «τὸ μέσον τοῦ κόστους τοῦ δολλαρίου» ἦταν ἡ τρίτη ἐρώτηση ποὺ ὑπεβλήθη εἰς τὸ Λέννυ καὶ τὸ τέταρτον ἐρώτημα τὸν καλοῦσε νὰ πεῖ τί ἐσήμαιναν διάφορες συντετμημένες λέξεις, ὅπως «Μπέσσι» π. χ., ἡ ὁποία ἐσήμαινε ὅπως ἀπάντησε ὀρθῶς ὁ νεαρὸς οἰκονομολόγος, Μπέθλεεμ Στὴλ Κορπορέσιον.

Τὶς ὀρθὲς ἀπαντήσεις τοῦ Λέννυ ἀκολούθησαν ζωηρὰ χειροκροτήματα τοῦ κοινοῦ ποὺ παρακολουθοῦσε τὴν διεξαγωγὴ τοῦ διαγωνισμοῦ ἐνῶ ὁ Ρὸςς ἐδήλωνε, ὅτι ἀπὸ τριετίας εἶχε ἀρχίσει νὰ ἐνδιαφέρεται γιὰ τὰ οἰκονομικὰ ζητήματα.

Ὁ Ρὸςς, ὁ ὁποῖος εἶναι μαθητής, κατάγεται ἀπὸ τὴν Τουγιάνκα τῆς Καλιφορνίας.

ΕΣΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

Ἀπὸ ἰδέα προσταγή

—Παππού, εἶπε ὁ Θάνος. Μοῦ φαίνεται πὼς σήμερα εἶναι ἡ κατάλληλη μέρα νὰ συνεχίσωμε τὴν συζήτησή μας γιὰ τοὺς νόμους: πῶς δηλαδὴ κάτι ποὺ στὴν ἀρχὴ ἦταν ἰδέα, γίνεται νόμος τοῦ Κράτους, καὶ συνεπῶς προσταγὴ γιὰ ὅλους.

—Μοῦ φαίνεται πὼς στὴν τελευταία μας συζήτηση, ἀφήσαμε τὸν νόμο στὰ σπάργανα. Ἡ καλύτερα πρὶν καλὰ καλὰ γίνει νόμος...

—Τὸν ἀφήσαμε παπποῦ «σχέδιο νόμου» δηλαδὴ νομοσχέδιο.

—Περίφημα! Καὶ θυμᾶσαι τί εἴπαμε;

—Πολὺ καλά! Πὼς τὸ νομοσχέδιο τὸ συντάσσει ὁ ἁρμόδιος ὑπουργὸς μὲ τὶς ὑπηρεσίες του. Πὼς μὲ τὴν αἰτιολογικὴ ἔκθεση ποὺ γράφει, ἐξηγεῖ γιατὶ χρειάζεται ὁ καινούργιος νόμος, τί ἀνάγκες καλύπτει, τί καλὸ περιμένομε νὰ δοῦμε ἀπὸ αὐτὸν κ.λ.π. Ἔτσι τὸ νομοσχέδιο μὲ τὴν αἰτιολογική του ἔκθεση «κατατίθεται» στὴ Βουλή. Ἀπὸ ἐκεῖ παραπέμπεται στὴν ἁρμόδια κοινοβουλευτικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ ὑπουργείου, ἡ ὁποία τὸ μελετάει καλά, τὸ ἐπεξεργάζεται, γράφει τὶς ἀντιρρήσεις της, κ' ἔτσι ἕτοιμο πιά, «εἰσάγεται» στὴ Βουλὴ γιὰ νὰ ψηφιστεῖ ἀπὸ τοὺς Βουλευτές, καὶ νὰ γίνη νόμος τοῦ κράτους.

—Μπράβο Θάνο μου! Πολὺ ὡραῖα! Ἄκου τώρα μερικὰ συμπληρωματικὰ ποὺ δὲν προφτάσαμε νὰ ποῦμε τὴν περασμένη φορά. Ἂν ὁ νόμος ἔχει σὰν συνέπεια νὰ γίνουν ἔξοδα (λ.χ. εἶναι ἕνας νόμος νὰ γίνουν νηπιαγωγεῖα σὲ ὅλο τὸ Κράτος), πρέπει νὰ συνοδεύεται:

Π ρ ῶ τ α: ἀπὸ ἔκθεση τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως τοῦ Δημοσίου Λογιστικοῦ (Αὐτὴ εἶναι ἡ ὑπηρεσία ποὺ κάνει τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ Κράτους. Γιατὶ καὶ τὸ Κράτος ἔχει τοὺς λογαριασμούς του, ὅπως καὶ τὸ κάθε ἄτομο...). Σ' αὐτὴν τὴν ἔκθεση, θὰ γράφωνται λεπτομερῶς ὅλες οἱ δαπάνες. Λ.χ. Γιὰ νὰ γίνουν νηπιαγωγεῖα χρειάζονται τόσα χρήματα γιὰ κτίρια, τόσα γιὰ νὰ ἐπιπλωθοῦν, τόσα γιὰ νὰ πληρωθοῦν οἱ νηπιαγωγοί, κλπ. κλπ.

Δ ε ύ τ ε ρ ο. Χρειάζεται καὶ ἔκθεση τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ποὺ θὰ ἐξηγεῖ μὲ ποιὸ τρόπο προβλέπει νὰ καλυφθοῦν αὐτὲς οἱ δαπάνες κι αὐτὰ τὰ ἔξοδα.

Ἔκθεση τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν χρειάζεται γιὰ κάθε νομοσχέδιο ποὺ προβλέπει δαπάνες ἢ ἐλάττωση τῶν ἐσόδων τοῦ Κράτους.

Ἔτσι λοιπόν, πανέτοιμο, μὲ τὶς ἐκθέσεις του καὶ μὲ ὅλα, εἰσάγεται τὸ νομοσχέδιο στὴν Βουλὴ γιὰ νὰ ψηφιστῆ.

Σύμφωνα μὲ τὸ Σύνταγμά μας, κάθε νομοσχέδιο ψηφίζεται ἀπὸ τὴν Βουλὴ σὲ δυὸ συνεδριάσεις.

—Γιατὶ δυὸ συνεδριάσεις παπποῦ;

—Γιατὶ παιδί μου ὁ νόμος εἶναι πολὺ σπουδαῖο πρᾶγμα. Πρέπει λοιπὸν οἱ Βουλευτὲς νὰ ἔχουν ὅλον τὸν καιρὸ νὰ τὸν σκεφθοῦν, νὰ ποῦν τὶς ἀντιρρήσεις τους, κλπ. Λοιπὸν στὴν πρώτη συνεδρίαση, ψηφίζεται τὸ νομοσχέδιο ὅπως γράφει τὸ Σύνταγμα *«κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον»*. Δηλαδὴ πρῶτα μὲ τὴν ψῆφο τους δείχνουν οἱ Βουλευτὲς ὅτι συμφωνοῦν μὲ τὸ νομοσχέδιο «καταρχήν». (Ναί, λ. χ. νὰ γίνουν νηπιαγωγεῖα!) Καὶ κατ' ἄρθρον, δηλαδὴ στὶς λεπτομέρειες. Κάθε ἄρθρο χωριστά.

Στὴν δεύτερη συνεδρίαση ποὺ πρέπει ν' ἀπέχει ἀπὸ τὴν πρώτη τουλάχιστον δυὸ μέρες, τὸ νομοσχέδιο ψηφίζεται *«κατ' ἄρθρον καὶ κατὰ σύνολον»*.

Σ' αὐτὴν τὴν δεύτερη συνεδρίαση, προτείνονται καὶ ψηφίζονται διάφορες ἀλλαγές. (προσθῆκες, τροπολογίες κλπ). Ἂν ἐγκριθοῦν τροπολογίες, δὲν ψηφίζεται τὸ νομοσχέδιο «σὰν σύνολο» ἀμέσως.. Δίνεται στοὺς Βουλευτὲς τὸ τροποποιημένο νομοσχέδιο νὰ τὸ μελετήσουν, καὶ ψηφίζεται σὰν σύνολο ὕστερα ἀπὸ 24 τουλάχιστον ὧρες, στὴν τρίτη συνεδρίαση.

Ἐξαιρετικὰ ἂν εἶναι ἀνάγκη καὶ βία, ὁ ὑπουργὸς κι' ἡ κοινοβουλευτικὴ ἐπιτροπὴ προτείνουν στὴ Βουλὴ νὰ ψηφισθῆ ἀμέσως ὁ νόμος, σὲ μία μόνον συνεδρίαση.

Σ' αὐτὴν ὅμως τὴν περίπτωση, δὲν πρέπει νἄχουν ἀντίρρηση παραπάνω ἀπὸ 19 Βουλευτές. Ἂν εἴκοσι βουλευτές, δηλαδή, ποῦν «ὄχι» ἡ ψήφισή του πρέπει νὰ γίνει κανονικά, σὲ δύο ἢ καὶ σὲ τρεῖς συζητήσεις.

—Ἔτσι λοιπὸν παπποῦ, τὸ νομοσχέδιό μας, ἔγινε νόμος!

—Ὄχι ἀκόμη Θάνο μου!

—Τί! Ὑπάρχουν κι' ἄλλα;

—Βεβαίως! Ὁ νόμος ἀφοῦ ψηφισθῆ ἀπὸ τὴν Βουλή, ἕτοιμος πιὰ παραδίδεται στὸν Βασιλέα, νὰ τὸν ὑπογράψει. Μὲ τὴν ὑπογραφὴ τοῦ Βασιλέως, «κυροῦται» ὅπως λένε ὁ νόμος. Αὐτὸ τὸ λέει ρητὰ τὸ ἄρθρο 36 τοῦ Συντάγματός μας. «Ὁ Βασιλεὺς κυροῖ καὶ δημοσιεύει τοὺς ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψηφισθέντας νόμους».

Ἀφοῦ ὑπογράψη ὁ βασιλεύς, μπαίνει ἡ μεγάλη σφραγῖδα τοῦ Κράτους καὶ στέλνεται ὁ νόμος στὴν ἐπίσημη ἐφημερίδα τοῦ Κράτους, τὴν «Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως» νὰ δημοσιευθῆ. Μόνον ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ θὰ δημοσιευθῆ ὁ νόμος σ' αὐτὴν τὴν ἐφημερίδα ἀρχίζει νὰ ἰσχύει.

Ὁ Βασιλεὺς ἔχει ἀπὸ τὸ Σύνταγμα τὸ δικαίωμα νὰ μὴν ὑπογράψει τὸν νόμο. Ἔχει δηλαδὴ τὸ δικαίωμα τῆς «ἀρνησικυρίας» (ἀρνεῖται νὰ τὸν κυρώσει, λέει ὄχι) ἢ κοινῶς τὸ δικαίωμα τοῦ «Βέτο» ὅπως λένε. Στὴν πραγματικότητα, οἱ σχέσεις Βασιλέως καὶ Βουλῆς εἶναι τόσο ἁρμονικές, ποὺ ποτὲ δὲν χρειάστηκε νὰ κάνει Ἕλληνας βασιλιὰς χρήση αὐτοῦ τοῦ δικαιώματος. Κατὰ τὸ ἴδιο ἄρθρο 36 «Νόμος μὴ δημοσιευθεὶς ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς συνόδου τῆς Βουλῆς εἶναι ἄκυρος». Ἔτσι λοιπὸν ἡ ἰδέα ἔγινε προσταγή.

ΜΑΡΙΝΑ Κ.

ΓΙΑ ΤΗ ΜΙΚΡΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΑ

Κρεμμύδια γεμιστά

Πολὺ δροσερὸ φαῒ γιὰ τὸ καλοκαίρι.

Παίρνομε τόσα μεγάλα κρεμμύδια ὅσοι εἶναι καὶ ἐκεῖνοι ποὺ θὰ γευματίσουν καὶ τὰ ξεφλουδίζομε.

Μ' ἕνα μαχαίρι ποὺ κόβει, κάνομε ἕνα κυκλικὸ κόψιμο ποὺ δείχνει τὸ μέρος ποὺ θ' ἀφαιρεθῆ ἀργότερα.

Βάζομε νερὸ νὰ βράσει μὲ ἁλάτι, κι ὅταν κοχλάσει, ρίχνομε μέσα τὰ κρεμμύδια νὰ βράσουν σὲ καλὴ φωτιὰ ὡς ἕνα τέταρτο. Τὰ στραγγίζομε, καὶ τ' ἀδειάζομε μὲ τὸ μαχαίρι ἀκολουθώντας τὸ προηγούμενο κόψιμο.

Ἑτοιμάζομε τὸν κιμά, ζυμώνοντάς τον μὲ μαϊντανὸ ψιλοκομμένο, ἁλάτι, πιπέρι, λίγο ἄνηθο, ἂν μᾶς ἀρέσει, λίγη ψίχα μπαγιάτικου ψωμιοῦ ποὺ μαλακώσε σὲ ζεστὸ γάλα, λίγο βούτυρο κοινό. Μποροῦμε νὰ προσθέσωμε καὶ τὸ κρεμμύδι ποὺ ἀφαιρέσαμε ψιλοκομμένο καὶ τσιγαριστὸ μὲ βούτυρο ἢ λάδι.

Τὰ βάζομε στὸ ταψί, τὰ περιβρέχομε μὲ λίγο βούτυρο λυωμένο καὶ τὰ πασπαλίζομε μὲ κοπανισμένο παξιμάδι. Χρειάζονται μισὴ ὥρα καλὸ φοῦρνο γιὰ νὰ ψηθοῦν καλά. Ὑπολογίζομε γιὰ 6 μεγάλα κρεμμύδια 50—70 δρμ. κιμὰ μοσχαρίσιο ἀλλά, καὶ χοιρινό.

Ψάρι βραστὸ

Γιὰ νὰ γίνει νόστιμο τὸ ψάρι, πρέπει νὰ βράσει σὲ εἰδικὰ παρασκευασμένο ζουμί. Νὰ μερικὲς συνταγὲς γιὰ τὸ ζουμὶ αὐτὸ ποὺ βράζει στὴν φωτιὰ μιὰ ὥρα πρὶν ρίξομε μέσα τὸ ψάρι.

Ζουμὶ γιὰ ψάρι μὲ κρασὶ ἄσπρο

Γιὰ 300 δράμια νερὸ δυὸ ποτηράκια κρασὶ ἄσπρο, 20 δράμια καρότα, 20 δρμ. κρεμμύδια, λίγη δάφνη, μαϊντανό, λίγο σέλινο, ἁλάτι καὶ πιπέρι.

Ζουμὶ γιὰ ψάρι μὲ κρασὶ μαῦρο ἢ κόκκινο

Γιὰ 300 δράμια νερό: τέσσερα ποτηράκια κόκκινο κρασί. 20 δράμια καρότα, 20 κρεμμύδια, δάφνη, σέλινο, ἁλάτι, πιπέρι.

Ἂν θέλομε καὶ φρέσκη ντομάτα στὸ ψάρι, τὴ ρίχνομε ἀργότερα, μαζὶ μὲ τὸ ψάρι.

Ζουμὶ γιὰ ψάρι μὲ ξύδι

Γιὰ 300 δράμια νερὸ (τέσσερα ἢ πέντε μεγάλα ποτήρια τοῦ νεροῦ) μισὸ ποτήρι τοῦ κρασιοῦ δυνατὸ ξύδι. Καρότα κομμένα στρογγυλὰ (στὸ φάρδος τοῦ καρότου), κρεμμύδια, ἕνα κεφάλι γαρύφαλλο, μαϊντανό, σέλινο, ἁλάτι, πιπέρι. Ἀφοῦ βράσει μιὰ ὥρα, ρίχνομε ἐκεῖ τὸ ψάρι νὰ βράσει.

Η ΘΕΙΑ ΜΑΡΙΑΝΑ

20.000 ΛΕΥΓΕΣ κάτω ἀπ' τὴ ΘΑΛΑΣΣΑ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

—Ξαφνικὰ ὁ Νὲτ Λὰντ ἔμπηξε τὶς φωνές.

—Μέλισσες κύριε 'Αρονάξ! Μέλισσες!

—Μέλισσες Νέτ; 'Αδύνατο!

—Κι ὅμως!

—Μέλισσες, δηλαδὴ μέλι! εἶπε ὁ Σύμβουλος.

—Σὲ μιὰ κουφάλα τοῦ βράχου, ἔκαναν τὴν φωλιά τους. Δὲν ἀκοῦτε ποὺ βομβοῦν;

Πλησίασα κι' εἶδα πῶς ἔλεγε ἀλήθεια. Ἦταν ἕνα ἄγριο μελίσσι ποὺ βούϊζε ἀπειλητικὰ στὸ ζύγωμά μας.

—Νὰ τὶς καπνίσουμε! εἶπε ὁ Νέτ. 'Αμ' ἔπος, ἅμ' ἔργον! 'Ο πολυμήχονος Νέτ, ἐφευρετικός, σὰν τὸν 'Οδυσσέα πῆρε ἄφθονα ξηρόφυλλα, τ' ἀνακάτεψε μὲ θειάφι καὶ τ' ἄναψε μὲ τὸ τσακμάκι του. Πυκνὸς καπνὸς σκέπασε τὴ μελισσοφωλιά. 'Ο βόμβος τοῦ μελισσιοῦ λιγόστεψε ὥς ποὺ ἔπαψε ἐντελῶς. Τότε ὁ Νὲτ πλησίασε ἄφοβα καὶ τράβηξε ἄφθονη μελωμένη κερήθρα ποὺ τὴν ἔκρυψε στὸ σακκίδιό του.

—'Αφῆστε νὰ ζυμώσω τὸ μέλι μὲ τὸν ἀρτόκαρπο, μᾶς εἶπε καὶ θὰ φᾶτε μελόπητα ποὺ θὰ γλύφετε καὶ τὰ δάχτυλά σας.

—Ἡ ὥρα ἡ καλή! εἶπε ὁ Σύμβουλος, ποὺ εἶχε ἀρχίσει κιόλας νὰ γλύφεται.

'Απὸ τὸ μέρος ποὺ στεκόμαστε, ἡ λίμνη καλοφωτισμένη ἀπὸ τοὺς προβολεῖς τοῦ «Ναυτίλου» φάνταζε μ' ὅλο της τὸ μεγαλεῖο. Μιὰ καὶ δὲν μπορούσαμε ν' ἀνεβοῦμε ψηλότερα, ἀποφασίσαμε τότε νὰ κάνουμε τὸ γύρο τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ ἡφαιστείου. Φαίνεται πῶς οἱ ἐκπλήξεις μας δὲν ἐπρόκειτο νὰ ἔχουν τέλος. Γιατὶ ὕστερα ἀπὸ τὸ μελίσσι πέσαμε πάνω σὲ φωλιὲς πουλιῶν. Ἦταν πολὺ φυσικὸ νὰ μποῦν ἀπὸ τὸν κρατῆρα καὶ νὰ χτίσουν τὶς φωλιές τους στὴ σίγουρη προστασία τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ ἡφαιστείου. Τὸ φῶς ἀπὸ τὸν κρατῆρα φώτιζε καλὰ τὸ κάτω μέρος τοῦ ἡφαιστείου κ' ἔτσι τὰ διακρίναμε καλά. Ἦταν ἁρπαχτικὰ πουλιὰ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, γεράκια μὲ ἄσπρη κοιλιά, κοράκια, γῦπες. Στὴν κατηφοριὰ κατέβαιναν μὲ μεγάλη ταχύτητα πάνω στὰ ψηλά τους πόδια τεράστιοι καὶ παχουλοὶ ἀγριόγαλοι. Εἶναι περιττὸ νὰ περιγράψω τὴν ἀδημονία τοῦ Νὲτ Λάντ. Νὰ βλέπει τέτοιο νόστιμο κυνήγι καὶ νὰ μὴν μπορεῖ νὰ τὸ χτυπήσει γιατὶ δὲν εἶχε τουφέκι. Προσπάθησε νὰ ἀντικαταστήσει τὶς σφαῖρες μὲ τὶς πέτρες. Ὕστερα ἀπὸ πολλὲς ἄκαρπες προσπάθειες, κατώρθωσε τέλος νὰ πληγώσει ἕνα ἀπὸ τὰ θαυμάσια πουλερικὰ ποὺ τὸ ἀποτελείωσε εὔκολα. Ἔτσι ὁ ἀγριόγαλλος μπῆκε στὸ σακκίδιο κοντὰ στὴν κερήθρα μὲ τὸ μέλι. Μισὴ ὥρα ὕστερα ἀπὸ τὸ κυνήγι κατεβήκαμε στὴν παραλία ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά. Στὰ διάφανα νερὰ τῆς λίμνης μὲ τὰ ψηλὰ θαλασσινὰ χόρτα, κάναμε ἕνα πολὺ διασκεδαστικὸ ψάρεμα. Βγάλαμε στὴ στεριὰ ἄφθονους καλοθρεμμένους ἀστακούς, τεράστια καβούρια, καραβίδες καὶ γαρίδες. Τὸ καθημερινό μας στὸ «Ναυτίλο» θὰ γινόταν πολὺ νόστιμο!

Κουρασμένοι ἀπ' ὅλες αὐτὲς τὶς ἐπιχειρήσεις, τὶς ψαρευτικὲς καὶ τὶς κυνηγετικές, ξαπλωθήκαμε στὴ μαλακὴ πεντακάθαρη ἄμμο, ὅπου δὲν ἄργησε νὰ μᾶς πάρει ὁ ὕπνος, ὄχι πρὶν νὰ φᾶμε ἄφθονα θαλασσινὰ στρείδια, μύδια, κυδώνιά, καλόγνωμες κλπ. Δὲν ξέρω πόση ὥρα κοιμηθήκαμε, ἀλλὰ μᾶς ξύπνησαν οἱ ἄγριες φωνὲς τοῦ Συμβούλου.

—Ξυπνῆστε! Πνιγόμαστε!

Τ' ἀνακάτεψε μὲ θειάφι καὶ τ' ἄναψε μὲ τὸ τσακμάκι του.

Ξυπνήσαμε κατατρομαγμένοι, σχεδὸν μέσα στὸ νερό. Ἡ ἐπιφάνεια τῆς λίμνης ὑψώνονταν μὲ γοργώτατο ρυθμό. Τρέξαμε ὅσο πιὸ γρήγορα μπορούσαμε καὶ σκαρφαλώσαμε στὰ βράχια, ὅπου τὸ νερὸ τῆς λίμνης ἐξακολουθοῦσε νὰ μᾶς κυνηγάει. Λαχανιασμένοι φτάσαμε ἀρκετὰ μέτρα πιὸ ψηλά.

—Τί εἶναι αὐτὸ κύριε; ἔκανε κατατρομαγμένος ὁ Σύμβουλος. Κανένα ἄγνωστο φυσικὸ φαινόμενο;

—Ἕνα φυσικὸ φαινόμενο, Σύμβουλε, ἀλλὰ καθόλου ἄγνωστο. Εἶναι ἡ παλίρροια. Εἶναι ἡ ὥρα τῆς πλημμυρίδος.

—Τῆς φουσκονεριᾶς! ἔκανε φλεγματικὰ ὁ Νέτ.

—Ναί, τῆς φουσκονεριᾶς... Ὑψώνονται τὰ νερὰ τοῦ 'Ωκεανοῦ, καὶ ὑψώνονται καὶ τὰ νερὰ τῆς λίμνης.

—Ἆ! Αὐτὸ ἦταν; Πῆγε ἡ καρδιά μου στὴ θέση της, ἔκανε ὁ Σύμβουλος.

Σὲ λίγο εἴμαστε καὶ πάλι στὸ «Ναυτίλο», ἀλλὰ χωρὶς τὰ θαλασσινά. Τὰ εἶχε πάρει ἡ θάλασσα. Πάντως πρέπει νὰ ὁμολογήσω ὅτι τόσο ὁ ἀγριόγαλλος ὅσο καὶ ἡ μελόπητα ἦταν ὑπέροχα.

Στὴν ἄβυσσο

Εἴκοσι μέρες πλέαμε στὸν 'Ατλαντικό, τραβῶντας γιὰ τὸ ἀκρωτήριο Χόρν. Εἴμαστε σὲ μιὰ περιοχὴ ὅπου οὔτε πλοῖα περνοῦσαν, οὔτε νησιὰ κατοικημένα ὑπάρχουν. 'Ο Νὲτ Λὰντ εἶχε δίκιο: ὅσο περνοῦσε ὁ καιρὸς τόσο χάναμε τὶς ἐλπίδες μας νὰ δραπετεύσουμε. Τί ἔπρεπε νὰ κάνωμε; Νὰ μιλήσω τοῦ πλοιάρχου Νέμου;

Μὰ ἂν ὁ παράδοξος αὐτὸς ἄνθρωπος εἶχε πάρει τὴν ἀπόφαση νὰ μὴ μᾶς ἀφήσει νά βγοῦμε στὴ στεριὰ δὲ θὰ ἄλλαζε εὔκολα γνώμη. Ἂν τοῦ ἔλεγα τὴ ζωηρή μας ἐπιθυμία νὰ τοῦ φύγωμε, μποροῦσα κιόλας νὰ τοῦ κινήσω τὶς ὑποψίες καὶ νὰ τὸν κάναμε νὰ μᾶς παρακολουθεῖ σὰν αἰχμαλώτους, ὁπότε θὰ χάναμε ὁριστικὰ κάθε ἐλπίδα νὰ φύγωμε κρυφά, ἐνῶ τώρα εἴχαμε μιὰ σχετικὴ ἐλευθερία. 'Ο πλοίαρχος Νέμος ἦταν στ' ἀλήθεια παράξενος ἄνθρωπος. Γιὰ τρεῖς βδομάδες σχεδόν, δὲν βγῆκε ἀπὸ τὸ σπουδαστήριό του καὶ δὲν μοῦ ἀπηύθυνε τὸ λόγο. Ἦταν βυθισμένος στὴ μελέτη του. Καμμιὰ φορά, τὸ βράδυ, ἐνῶ ὁ «Ναυτίλος» ἄνοιγε τὸ δρόμο του μέσα στὴν ἀτέλειωτη ἐρημιὰ τῶν ὠκεανῶν, ἄκουγα τὸ ἁρμόνιό του ποὺ οἱ σοβαροὶ σχεδὸν πένθιμοι σκοποί του μ' ἔκαναν νὰ αἰσθάνομαι ἀκόμη πιὸ βαθειὰ τὴν ἐρημιά μας. Μιὰ μέρα—

Περνᾶτε εὐχάριστα τὴν ὥρα σας

Κλιμακόλεξο

1	Ε						
2	Λ						
3	Ε						
4	Υ						
5	Θ						
6	Ε						
7	Ρ						
8	Ι						
9	Α						

1) Ἀγρίμι ποὺ διακρίνεται γιὰ τὸ θάρρος του. 2) Ὑπαξιωματικός. 3) Ἤπειρος. 4) Ὑπόνοια. 5) Χαρακτηρίζει τοὺς γενναίους. 6) Κάθε ἄλλο παρὰ φίλος. 7) Ὀχυρὸ τῆς Μακεδονίας. 8) Κράτος τῆς Εὐρώπης. 9) Βιβλικὸ πρόσωπο.

Π. Καψάλης, Καρδίτσα

Αἴνιγμα

Πολυγόνατο σπαθάτο
κούφιο ἐπάνω
κούφιο κάτω.

Ἁγνὴ Χωριατοπούλα

Ἀναγραμματισμός

Γέννημα εἶμαι τῆς ρόκας,
ἂν μὲ ἀναγραμματίσης
κάμ' εὐθὺς τὴν προσευχή σου
εὔκολα γιὰ νὰ μὲ λύσης.

Φτερωτὲς συλλαβὲς

Παίρνοντας δυὸ συνεχόμενα ἀπὸ κάθε μιὰ τῶν παρακάτω λέξεις καὶ τοποθετῶντας τα στὴν κανονική τους σειρά, θὰ σχηματίσετε τὸ ὄνομα ἑνὸς μεγάλου φιλοσόφου τῆς ἀρχαιότητος:

Ἄσωτος—Δημοκρατία—Παράταξις—Ἐγκρατής.

Μαγικὸ τετράγωνο

4	14	3	13
5			12
16			1
9	11	6	8

Ἂν τοποθετηθοῦν στὰ κενὰ τετράγωνα 4 κατάλληλοι ἀριθμοὶ τὸ ἄθροισμα ὀριζόντια, κάθετα καὶ διαγώνια θὰ εἶναι 34.

Κρυπτογραφικό

1) 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 = Ποταμὸς τῆς Παλαιστίνης.
2) 5, 6, 4, 3, 2, 8 = Νησὶ τῶν Κυκλάδων.
3) 3, 2, 4, 2, 8 = Καὶ ἕνα ἄλλο ὡραιότατον ἑλληνικὸ νησί.
4) 4, 5, 6, 1, 5 = Εὐρωπαϊκὸ Κράτος.
5) 2, 3, 4, 5, 1 = Ἄπαντα στίφη.
6) 6, 7, 8, 2, 8 = Εἶναι ἡ Κρήτη.
7) 5, 4, 5, 7, 8 = Δὲν νοιώθει τίποτα.
8) 6, 2, 8, 2, 8 = Μᾶς σμπαραλιάζει.

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΑΡΙΘ. 160

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) Πρέπει νὰ δίδεται σ' αὐτοὺς ποὺ ἔχουν ἀνάγκη.—Εἶναι οἱ Κύπριοι ἀγωνισταί. 2) Προσκαλεῖ... ἀνάποδα. — Μάχη, πάλη. — Εἶναι περιζήτητη τὸ καλοκαίρι. 3) Πλουσιωτάτη περιοχὴ τῆς Κεντρικῆς Εὐρώπης.—Ἡ θεὰ τῆς διχονοίας.—Ὑποθετικό. 4) Ἀναφορικὴ ἀντωνυμία στὴ γενική.—Ὁράματα... τῆς φαντασίας. 5) Αὐτὸς δὲν τὰ καταφέρνει.—Δυὸ ὅμοια σύμφωνα.—Ναυτικὸν κέλευσμα. 6) Σ' εὐθεία γραμμή.—Ρωσικὸ λιμάνι στὶς ἀκτὲς τοῦ Εὐξείνου. 7) Ὁ ἐφιάλτης τῶν... ποντικῶν. — Χρησιμοποιεῖται γιὰ ὑποδοχές. 8) Τέτια τροφὴ εἶναι γιὰ μᾶς τὸ ψωμί. — Δὲν εἶναι δικά μας. 9) Ἀριθμός.—Ξενικὸ ἀπαγορευτικό.—Θὰ τὴν βρῆτε στὸ κοτέτσι. 10) Ἀρχαία πόλις τῆς Παλαιστίνης.—Νότα. 11) Τῆς Ἑλλάδος δὲν εἶναι καὶ πολὺ ψηλά. — Γίνεται ἀντιληπτὸς μὲ τὴν ἀκοή.—Εὐθυτενεῖς, ὁμαλοί, ἐπίπεδοι. 12) Πλησίον. — Τὸ ρῆμα τοῦ ἐπικρατοῦντος. — Παραπέμπει. 13) Ἡ ἁγία τῶν Καθολικῶν.— Κανονικά, χωρὶς περιπέτειες (ἐπίρ.).

ΚΑΘΕΤΑ: 1) Πολύτιμο μέταλλο (δημ.). — Ἀληθινός, γνήσιος. 2) Νοστιμίζει. — Πόλις τῆς Τύνιδος. — Αἰσθητήριο. 3) Δευτερεύουσα θεά.—Ὁμηρικὸς ἥρωας.—Ἡ μάρκα. 4) Γίνονται καὶ ὡραία κομπόστα.—Ὑποθέτει. 5) Βυζαντινὴ νότα.—Καὶ ἄλλη Βυζαντινὴ νότα. — Χρονικὸν ἐπίρρημα. 6) Εἶναι ὁ ἀρχηγός. — Ἀνεπαίσθητη πνοὴ ἢ φωνή. 7) Χρονικὸ διάστημα (αἰτ. πληθ.)—Περιέχονται στὰ συμβόλαια. 8) Γαλλικὴ πόλις ὅπως προφέρεται (ἐνάρθρως). — Λέγεται καὶ ἔτσι ἡ φυλακή. 9) Ἕνας ἐθνικὸς εὐεργέτης.—Γράμμα τοῦ ἀλφαβήτου. — Μονὰς ἠλεκτρικῆς ἀντιστάσεως. 10) Καθώς. — Δὲν ὑστεροῦν σὲ προσόντα ἀπὸ ἄλλες. 11) Τοπικὸ ἐπίρρημα.—Δὲν λείπει καμμιά.—Νότα. 12) Συνοδεύει ἑταιρικὲς ἐπωνυμίες. — Γυναικεῖο ὄνομα στὴν αἰτιατική. — Ταχεῖα κίνησις. 13) Χώρα τῆς Ἀσίας.—Ἡ Πάτρα εἶναι πρωτεύουσά της.

ΛΥΣΕΙΣ 159ου ΤΕΥΧΟΥΣ

Κλιμακόλεξο

Ι Α Τ Ρ Ο Σ
Τ Ι Γ Ρ Ι Σ
Κ Α Ι Σ Α Ρ
Δ Α Ν Ι Η Λ
Ι Τ Α Λ Ι Α
Α Ρ Κ Α Δ Ι

Φτερωτὲς συλλαβὲς

Τὰ γράμματα ποὺ θὰ πάρετε ἀπὸ κάθε λέξι εἶναι τὰ ἀκόλουθα: φιλοΞΕνία — μοΝΟτονος — εὐΠΟληπτος—φΥΛακή—δημόσιΟΣ. Ἔτσι σχηματίζεται τὸ ἐπίθετο: ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ.

Ἀπρόοπτα

1) Ἡ Γένουα (Γένου Α).
2) Ὁ ἡμίονος (Εἰμὶ ὄνος).

Ἐλλιποσύμφωνο

Οὐκ ἐν τῷ πολλῷ τὸ εὖ.

Ἀριθμητικὸ τετράγωνο

112	109	113	118	110	=562
114	110	109	115	114	=562
109	116	111	109	117	=562
112	113	116	110	111	=562
115	114	113	110	110	=562
=	=	=	=	=	
562	562	562	562	562	

Λεξίγραφος

ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ (Ἀρχὴ—Μῆδοι—Σ).

Βιβλικὰ ἀνδρόγυνα

Ἀδὰμ καὶ Εὔα, Ἰακὼβ καὶ Ραχήλ, Μωϋσῆς καὶ Ζιπόρα, Βοὰζ καὶ Ρούθ.

ΛΥΣΗ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ ΑΡΙΘ. 159

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) Τὸ—Ἀλαμάνα—Πιά. 2) Ὅραμα — Εἴρων. 3) Βιβλίον. 4) Ποσῶς—Σοφός. 5) Ρίον—Ἐὰν—Σάσα. 6) Ἄλσος. 7) Σκωτία—Θέσμια. 8) Κόνις. 9) Ὕψος—Ἄτι—Ἐκεῖ. 10) Σωστὰ—Ἐλαΐς. 11) Ἀπόλυτα. 12) Ναῦλα—Στενά. 13) Ἴς—Ἀνταξία—Ἄς.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) Τὸ—Πρέσβυς—Νί. 2) Ὅρκοι—Ψωμᾶς. 3) Σολωμός. 4) Ἄμβων—Στάλα. 5) Λαΐς—Σία—Ἄπαν. 6) Ἐλαία. 7) Μαλέας—Ντολμᾶ. 8) Νόθοι. 9) Νέος—Σὲκ—Ἔτσι. 10) Αἶνος—Ἔλατα. 11) Φάρμακα. 12) Πῶλος—Ἀνειέ. 13) Ἂν—Σαλαμὶς—Ἄς.

Στα Σουλιώτικα Βράχια

49· Ὅλοι οἱ μπέηδες κι' οἱ ἀγάδες καθισμένοι σὲ σοφάδες χαμηλοὺς σταυροπόδι, ρουφοῦσαν τὸ ναργιλέ τους προσμένοντας τὸν Ἀλῆ πασᾶ νὰ μιλήση. Τὸ καταλάβαιναν πὼς θὰ πρότεινε κάτι τὸ σπουδαῖο, μιὰ πολεμικὴ ἐπιχείρηση, μιὰ καινούργια κατάκτηση, μὰ κανεὶς δὲν φαντάστηκε πὼς σκοπός του ἦταν τὸ Σούλι. Ἔλεγαν πὼς τὸ πῆρε ἀπόφαση, πὼς αὐτὲς οἱ κορφὲς οἱ ἀπόρθητες δὲν μποροῦσαν νὰ γίνουν δικές τους.

Γι' αὐτό, μὲ τὰ πρῶτα του λόγια ξαφνιάστηκαν.

«Ὁ Προφήτης, γενναῖοι μου, ἄρχισε ὁ Ἀλῆς, δὲ μοῦ συγχωρεῖ ποὺ ἀφήνω ἀξολόθρευτους τοὺς ἐχθρούς του. Θέλει τὴ γῆ τους, τὰ πλούτη τους, τὰ παιδιά, τὶς γυναῖκες τους, νὰ γινοῦν δικά σας. Τὸ Σούλι πρέπει νὰ πέση.

50. Ὅσο ὑπάρχουν Σουλιῶτες ἐλεύθεροι δὲ θὰ βρῶ ἀνάπαυση. Σκοπὸς τῆς ζωῆς μου εἶναι νὰ πέση τὸ Σοῦλι. Σὰν τὸ κατορθώσω, θὰ ἡσυχάσω, θὰ παραδώσω τὰ ὅπλα σὲ σᾶς τοὺς γενναῖοςς μου, καὶ θὰ κάτσω πιὰ κ' ἐγὼ ἥρεμος ν' ἀφοσιωθῶ στὸν προφήτη μας. Θὰ γενῶ δερβίσης σ' ἕνα τεκέ. Μὰ προτήτερα πρέπει νὰ μὲ πρωσκυνήση τὸ Σούλι. Τ' ἀπάτητο κι ἀγέρωχο Σούλι. Ἂν εἶστε πιστοὶ στὸν Ἀλλάχ, ἂν λατρεύετε τὸν Μωάμεθ, ὅπως ἐγώ, ὁρκιστῆτε μαζί μου στὸ ἱερό του Κοράνιο πὼς θὰ πνίξωμε τὴ ντροπή μας μεσ' στὸ Σουλιώτικο αἷμα. Ἐμπρὸς γενναῖοι μου, γιὰ τὴ νίκη καὶ γιὰ τὴ δόξα τοῦ Ἀλλάχ.

—Καὶ γιὰ τοῦ πασᾶ μας τὴ δόξα, φώναξαν οἱ δερβίσηδες, οἱ ἀγάδες κι οἱ μπέηδες.

51. Ἔτσι προετοιμάστηκε ἡ νέα ἐπίθεση τοῦ Ἀλήπασα τὸ χειμῶνα τοῦ 1799 καὶ τοὺ πρώτους μῆνες του 1800. Γιὰ τὸ ξεκίνημα πρόσμενε ὁ τύραννος τὸ μεσοκαλόκαιρο, γιὰ νὰ βρῆ τοὺς Σουλιῶτες στὸ θέρος, κατεβασμένους στὰ χαμοτόπια.

Μά κεῖνοι εἶχαν τὸ νοῦ τους. Ὁ Φῶτος Τζαβέλλας ποὺ ὅλοι τὸν ἀναγνώριζαν πιὰ γιὰ πολέμαρχο, εἶχε κτίσει ταμπούρια γερά, ἄλλα χαμηλότερα πρὸς τὸ ἔμπα τοῦ Σουλιοῦ κι' ἄλλα στ' ἀκροβούνια γιὰ τὴ στερνὴ ἄμυνα, ἂν θὰ χρειαζόταν.

Κ' ἐκεῖ ποὺ συμμάζευε τοὺς ἀντρειωμένους κ' ἔδινε ὁδηγίες καὶ μοίραζε τὰ μπουλούκια καθένα μὲ τὸ δικό του τὸν καπετάνιο, νὰ καὶ προβάλλει ἡ Χάϊδω.

52· Ἦταν ἁρματωμένη κ' εἶχε στὴν ὄψη τὸ ξάναμμα τῆς χαρᾶς.

—Ξαστοχήσατε αὐτὴ τὴ φορὰ τὶς Σουλιώτισσες, εἶπε μὲ παράπονο. Μὴν ξεχνᾶς, καπετάνιο, πὼς εἶμαι ἡ ἀδερφοποιτὴ τῶν παλληκαριῶν κι ἡ δική σου θαρρῶ... Δὲ θ' ἀφήσω τὴ θέση μου ἄδεια...

—Μὴ βιάζεσαι, Χάϊδω, τῆς εἶπε ὁ Τζαβέλλας χαμογελῶντας. Θὰ μάθεις σὲ λίγο ποιὰ θᾶναι ἡ θέση σου στὴ σημερινὴ ἐκστρατεία. Μά, νὰ οἱ Σουλιώτισσες μὲ τὴ μάννα μου. Θὰ σοῦ φέρνει διαταγές. Εἶναι ἀκόμα θαρρῶ, καπετάνισσα στὸ γυναικεῖο ἀσκέρι.

—Εἶναι καὶ θᾶναι, φώναξε ἡ Χάϊδω κι ἀγκάλιασε μὲ τὸ βλέμμα της ὅλο θαυμασμὸ κι ἀφοσίωση, τὴν Τζαβέλλαινα ποὺ πλησίαζε μὲ τ' ἀσκέρι της.

53. Ἀπὸ τότε ποὺ πέθανε ὁ Λάμπρος, ἡ καπετάνισσα ὅσο κι ἂν δὲν τὄδειχνε εἶχε χάσει τὴν πρώτη της ζωτικότητα. Δὲν τὴν εἶχαν λυγίσει τὰ χρόνια ὅσο τὴ λύγισε ὁ θάνατος τοῦ συντρόφου της.

—Ὁ Φῶτος πῆγε κοντά της, τὴν ἔπιασε τρυφερὰ ἀπ' τὸ χέρι κι εἶπε, κοιτάζοντας τὶς λεβέντισσες ποὺ τὴν κύκλωναν.

—Καλῶς τὶς Σουλιώτισσες ποὺ τὶς ἔφερε πάλι τὸ προσκλητήριο τῆς πατρίδας. Στὴν ἐκστρατεία ποὺ μελετοῦμε ἡ συμβολή σας θᾶναι πολύτιμη, ὅπως πάντα. Ἂς δώσει τὶς προσταγές της ἡ καπετάνισσα.

—Θὰ τὶς δώσω, παιδί μου, γιὰ τελευταία φορά, εἶπε μὲ φωνὴ ραγισμένη ἡ Μόσχω. Ἀκοῦστε, Σουλιῶτες, τὰ λόγια μου κ' ἐσεῖς οἱ γενναῖες συντρόφισσές μου, θέλω νὰ τὰ κάμετε πράξη, χωρὶς καμμιὰ

54. Ἕνας ψίθυρος ἀνατάραξε τὴ συγκέντρωση στὸν ἀποφασιστικὸ καὶ θλιμμένο ἐκεῖνο πρόλογο τῆς γενναίας Σουλιώτισσας.

Ἡ Τζαβέλλαινα εἶχε ἀνεβῆ σ' ἕνα ψήλωμα για νὰ βλέπει τ' ἀσκέρι καὶ νὰ τὴ βλέπουν, γυναῖκες κι ἄντρες... Σὰν ἔγινε πάλι σιγή, εἶπε:

—Ὁ πόλεμος θέλει ὑγεία καὶ νιάτα... Τὰ γέρικα δέντρα δίνουν τὴ θέση τους στὰ καινούργια φυντάνια ποὺ θράφηκαν ἀπὸ τὶς ρίζες τους κι ἀπὸ τὸ χυμό τους... Τὸ Λάμπρο Τζαβέλλα τὸν ἀνασταίνει ὁ γιός του, ὁ καπετάνιος, ποὺ ὅλοι διαλέξατε πρόθυμα... Ἦρθε πιὰ ἡ σειρά μου νὰ ἀποσυρθῶ καὶ νὰ δώσω τὴ θέση μου σ' ἄλλη...

Πολλοὶ σκέφτηκαν πὼς στὸ νοῦ της εἶχε τὴν κόρη της, τὴ λεβέντισσα Σόφω. Ἄλλοι πάλι μελετοῦσαν τὴν πρωτοκόρη τοῦ Μπότσαρη.

(Συνεχίζεται)